

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Včeraj dopoldne je obiskala Kranj Pepca Kardelj, predsednica zveznega odbora »Družina in gospodinjstvo«. Na občinski skupščini so jo sprejeli tovariši Janez Sušnik, Tone Volčič in Ivo Miklavčič. Z njimi je izmenjala nekaj mnenj o samoupravljanju v krajevnih skupnostih in družbenih ustanovah, ki imajo socialni, zdravstveni in varstveni pomen. Pepca Kardelj je menila, da bi morali tudi v slednjih vladati resnični samoupravni in človeški odnosi kljub večkrat pomankljivi materialni osnovi. Zelo je bila zadovoljna s položajem v kranjski občini, saj je bil narejen na tem področju v zadnjem času precejšen napredek. Po razgovoru si je z velikim zanimanjem ogledala otroško varstveno ustanovo Vida Sinkovec-Janina pri vodovodnem stolpu. — Foto: F. Perdan

V ponedeljek je nesreča na cesti Kranj—Brnik terjala dve smrtni žrtvi. — Foto: F. Perdan

Na Gorenjskem je trenutno 697 nezaposlenih

Trenutno je v petih gorenjskih občinah 697 nezaposlenih. Pred leti jih je bilo toliko ali še več samo v kranjski občini. Kritično pa je število žensk, saj jih je od 697 kar 503. To število zvišuje jeseniška občina, kjer je 244 žensk nezaposlenih. Zakaj? Na Jesenicah ni delovnih organizacij, ki bi v večjem številu zaposlovale žensko delovno silo. Nekateri manjši premiki so bili narejeni v Zelezarni, ki bo postopoma na delovnih mestih, katere sedaj zasedajo moški, namestila ženske. Druga možnost za zaposlovanje žensk je ustanovitev Iskrinega obrata relejev na Jesenicah, kjer bodo najprej zaposlili sto žensk, pozneje pa še nadaljnjih sto in 16 moških. Prva skupina se že priučuje in bo na začetku prihodnjega leta začela delati.

Kvalifikacijska struktura nezaposlenih je precej nizka, saj je kar 282 nekvalificiranih. Priučenih in polkvalificiranih je 218, kvalificiranih in visokokvalificiranih je 116, delavcev s srednjo, z višjo in visoko šolo je 70, z nižjo šolo pa 11.

Nizka kvalifikacijska stopnja nezaposlenih zahteva od službe za zaposlovanje, da se delavci brez strokovne izobrazbe pred zasedbo delovnega mesta usposobijo. Med nezaposlenimi jih je tudi precej, ki imajo omenjene delovne sposobnosti. Tudi zanje bo potrebno dodatno strokovno usposabljanje.

Od celotnega števila nezaposlenih jih 195, išče prvo zaposlitev, kar pomeni, da so to mlajši ljudje. Pri teh imajo spet večino ženske, saj jih je kar 171. Ker so to mlajši kadri, na Zavodu za zaposlovanje računajo, da jim bodo našli zaposlitev.

Zavod za zaposlovanje vodi dnevni seznam potreb po delavcih v tovarnah. Potrebe

vsekakor so, vendar jih s trenutno sestavo nezaposlenih ne morejo pokriti. Manjka kovinskih delavcev, sledi gradbeništvo in elektro stroka. Težava je v tem, da te panoge potrebujejo moško delovno silo, predvsem kvalificirano. Delovne organizacije, ki potrebujejo delavce, so naslednje: Iskra, Zelezarna, Gradis Jesenice, Kovinar Jesenice, Jelovica in prometni podjetji Creina in Trans turist.

J. Košnjek

mešanica kava
EKSTRA

**VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA**

ugoden
nakup

ŽIVILA
K R A N J

VELETRGOVINA
ŽIVILA
K R A N J

Nova **BLAGOVNICA**
bo odprta **24. 11. 1969** Cerklje

— Darila
— Popusti

— Presenečenja
— Nagradna prodaja

Obiščite nas

Slavje starih borcev

Kranjski prostovoljci — borci za severno mejo 1918—19 so v nedeljo, 16. novembra proslavili razvitje prapora svoje organizacije. Slovesnost je bila v domu upokojencev. Predsednik Janez Zupan, Joško Hribar iz Ljubljane, predstavnik z Jesenic, Franc Štaudekar iz

republiškega odbora zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo, zlasti pa pokrovitelj predsednik občinske skupščine Kranj Slavko Zolotar so ob tem poudarjali politični, nacionalni in razredni pomen takratnega boja v pomoč našim bratom onstran Karavank in zglede za

našo skupno svobodo. Takrat se je desetisoče borcev pod vodstvom generala Maistra dvignilo v pomoč koroškim bratom. Od tega je 51 let in takratni fantje imajo že nad 7 križev. Njihovo število se je že skrčilo na dobrih 3500. V Kranju jih je še 98. K. M.

S seje občinske konference ZK v Škofji Loki

Nova občinska konferenca bo imela 65 članov

Člane bodo izvolili ta mesec na konferencah organizacij ZK

V četrtek popoldne je bila v Škofji Loki deseta oziroma zadnja seja občinske konference ZK v starem sestavu. Na njej so razpravljali in sklepali o predlogu sklepa o organiziranosti ZK v občini in o volitvah za člane občinske konference ZK. Razen tega pa je bila na dnevnem redu tudi razprava o sklepih osme seje CK ZKS in razprava o poročilu o-bčinske konference in njenih organov.

Ko so razpravljali o sklepu o organiziranosti, so kljub razpravi, da bi v prihodnje v delovnih organizacijah LTH in Gorenjska predilnica ime-li samo aktive in ne organi-

zacije ZK, nazadnje z glasovanjem sprejeli predlog komisije za organiziranost pri občinski konferenci ZK. Ta je namreč predlagala, da bi bili komunisti tudi v prihodnje organizacijsko povezani na terenu, in v obeh omenjenih delovnih organizacijah. Vendar pa so nazadnje komunistom zaposlenim v LTH in Gorenjski predilnici nadložili, da morajo aktivno delati v organizacijah ZK na terenu, kjer stanujejo in se morajo zavzemati za uresničevanje sklepov, ki jih sprejemajo te organizacije.

V drugi točki dnevnega reda so sklenili, da bo v pri-

hodnje občinska konferenca imela namesto 85 le 65 članov. Po posebnem ključu bodo nove člane ta mesec izvolili na konferencah organizacij ZK na terenu in v delovnih organizacijah.

Uvodne besede k razpravi o sklepih osme seje CK ZKS pa je na seji konference podal član komiteja občinske konference Polde Kejžar. Po uvodnih besedah pa so člani konference živahno razpravljali o trenutnih gospodarskih investicijah v občini. — Nazadnje pa so člani konference sprejeli tudi poročilo o delu konference in njenih organov.

A. Z.

Obisk delegacije KPI iz Savone

Jutri (četrtek) bo prišla v Kranj na povabilo Medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko in komiteja občinske konference ZK Kranj delegacija pokrajinske federacije komunistične partije Italije iz Savone. Obisk pomeni nadaljevanje plodnih stikov, ki sta jih obe organizaciji navezali že 1962. leta. Med obiskom se bodo člani delegacije seznanili z dosežki gospodarske in družbene reforme ter z aktualnimi ekonomskimi in idejnopolitičnimi problemi, ki jih obravnava zveza komunistov. Italijanski gostje pa bodo gorenjske komuniste seznanili z delom svoje organizacije. Obiskali bodo tudi nekatere delovne organizacije v kranjski občini, jeseniško železarno in občinsko organizacijo zveze komunistov v Radovljici.

Konference SZDL loški občini

V nedeljo so se v škofjeloški občini začele konference krajevnih organizacij socialistične zveze. Na njih razpravljajo o delu krajevnih skupnosti v občini, obravnavajo pravila občinske organizacije SZDL, ugotavljajo rezultate tekmovanja med krajevnimi organizacijami SZDL in volijo člane za občinsko konferenco SZDL. Predvideno je, da bodo konference v vseh 35 krajevnih organizacijah SZDL končane do 7. decembra. Seja občinske konference pa je predvidena za konec leta.

A. Z.

Pomoč za šolarje iz Bosanske Krajine

Iz Bosanske Krajine je pretekli teden prispelo v Slovenijo 1000 šoloobveznih otrok v starosti od sedmih do petnajstih let. Otroci bodo ostali pri nas do meseca junija 1970. leta. Namestili so se na Debelem rtiču, Strunjanu, Rakitni ter v drugih slovenskih zdraviliščih in okrevališčih za otroke. Z njimi so tudi njihovi učitelji.

Približno polovica teh otrok pa je zelo slabo oblečena, saj mnogim po potresu ni ostalo dosti. Zato je rdeči križ Slovenije sklenil prek šol pomagati tem otrokom. Njihovi slovenski vrstniki naj bi skupaj s starši skušali najti kaj primerne za dečke in deklice ter jim tako olajšali bivanje daleč od doma.

Kot povsod drugod po Sloveniji je tudi izvršilni

odbor občinskega odbora rdečega križa v Kranju takoj pričel ukrepati. Solam so že razdelili letake in osnovna navodila, kakšna naj bi bila pomoč naših šolarjem njihovim vrstnikom. Otroci naj bi skupaj s starši pripravili vrhna oblačila, perilo, obutev, toaletne potrebščine ter igrače ter jih že v ponedeljek, 24. novembra, prinesli v šolo. Rdeči križ namreč meni, da mora biti akcija hitro izpeljana, ker otroci nujno potrebujejo pomoč. Občinska skladišča z oblačili pa otroških oblačil nabranih v nabiranih akcijah nimajo veliko ali sploh ne.

Oblačila naj bi zbirali otroci vseh očetov in v občini, v akcijo pa se bodo verjetno vključile tudi srednje šole.

L. M.

Z varčevanjem pri Gorenjski kreditni banki

● — DOSEŽETE

visoko obrestovanje hranilnih vlog in deviznih računov;

● — STE ZAVAROVANI

za primer nezgodne smrti in trajne invalidnosti (pogoj: vloga 1000 din vezana na odpovedni rok nad eno leto);

ZATO SE ČIMPREJ VKLJUČITE MED NAŠE VLAGATELJE!

BLAD ● JESENICE ● KRANJ ● RADOVLJICA ● ŠKOFJA LOKA ● TRZİČ

● — POSPEŠUJETE

gorenjsko gospodarstvo in s tem

● — DVIGATE

svoj življenjski standard

Usklajevanje pokojnin

Razprava Vinka Hafnerja, podpredsednika IS SRS, na zasedanju delegatov občin o nekaterih vidikih socialne politike

Na zasedanju delegatov občin v republiški skupščini je tvariš Jožko Strukelj, član IS SRS, obširno govoril o predvidenih smernicah naše socialne politike. V razpravi je sodeloval tudi Vinko Hafner, podpredsednik IS SRS. Iz njegove razprave povzemamo naslednja stališča in smernice.

Invalidsko-pokojninskemu zavarovanju bodo zagotovljena sredstva v 12,9-odstotno prispevno stopnjo prispevka iz osebnega dohodka zaposlenih. Na tej osnovi zbrana sredstva bodo leta 1970 znašala 1.538,5 milijona dinarjev. S temi sredstvi ne bodo v celoti pokrite obveznosti invalidsko-pokojninskega zavarovanja, zato je treba razliko pokriti z znižanjem rezervnega sklada.

Prihodnje leto se bo nadaljeval proces usklajevanja pokojnin, ki se je začel lani. Prihodnje leto bodo stare pokojnine usklajene tako, da bodo dosegle višino pokojnin priznanih leta 1968. Za takšno usklajitev pokojnin bo potrebno okrog 160 milijonov dinarjev.

Hkrati bodo tako usklajene stare in vse druge pokojnine valorizirane v višini ugotovljenega povečanja življenjskih stroškov. »To povečanje predvidoma znaša 11 odstotkov (povečanje življenjskih stroškov),« je dejal Vinko Hafner. Najvišje članje življenjskih stroškov se bodo povečale manj, nižje pa več. Z usklajitvijo starih pokojnin in valorizacijo zaradi dviga življenjskih stroškov se bo v Sloveniji poprečna pokojnina dvignila od 620 na 720 dinarjev (poprečno za 10.000 S dinarjev mesečno). Skladno z zakonom se bodo povečale tudi borčevske pokojnine.

Proces usklajevanja starih pokojnin z novimi se bo nadaljeval tudi v letu 1971, ko naj bi se predvidoma izenačile stare in nove pokojnine, kasneje pa bi se usklajevale vsako leto na podlagi novega zakona, ki bo predvidoma stopil v veljavo januarja 1972. leta. J. Vidic

9 milijonov za sanacijo RUNO Tržič

Po razgovoru s predstavnikoma Save in Runo ter kranjske in tržičke občinske skupščine in Tržiču že drugi sestanek o sanaciji tovarne usnja Runo Tržič. Tokrat so se sestanka udeležili tudi predstavniki Gorenjske kreditne banke, Peka, občinske skupščine, Save in Runa.

Na sestanku so predstavniki Save Kranj predložili in pojasnili predračun tehnične sanacije tovarne. Ta znaša za energetiko, proizvodne stroje, gradbene objekte in lažirnico usnja 4,25 milijonov novih dinarjev. Toliko sredstev bi bilo potrebnih, da bi podjetje lahko v prihodnje normalno (brez izgube) poslovalo oziroma proizvajalo kvalitetno usnje. Za celotno sanacijo (pokritje sedanje izgube, uresničitev predračuna tehnične sanacije Sava Kranj oziroma za začetek nadaljnje specializacije proizvodnje) pa bi bilo potrebnih 9 milijonov novih dinarjev.

Vsi udeleženci na četrtkovem pogovoru so poudarili, da je sanacija Runa nujna in se hkrati strinjali, da bi bila najugodnejša rešitev za Runo, da bi se tovarna pripojila podjetju Sava Kranj. Tako bi namreč tudi v prihodnje lahko zagotovili normalno preskrbo surovina za gorenjsko čevljarstvo industrijo.

Ko so govorili o potrebnih finančnih sredstvih za sanacijo, so ugotovili, da bo za to treba najti različne vire oziroma kredite. O tem, kako bi zagotovili potrebna sredstva, pa so se sporazumeli, da bodo razpravljali na bližnjem sestanku s predstavniki Gorenjske kreditne banke in občinske skupščine Tržič. Razen tega pa bosta o sodelovanju z Runom razpravljala tudi delavska sveta Save Kranj in Peko Tržič. A. Z.

Pred javno razpravo o osnutkih zakonov o zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju

Pred kratkim sta prišla v javnost oba delovna osnutka zakona o zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju. Javna razprava, ki bo trajala do 15. decembra, naj bi s predlogi za boljše rešitve sodelovala pri oblikovanju dokončanega osnutka zakona.

Osnutek bo predložen izvršnemu svetu Slovenije v januarju prihodnje leto, zakona pa bi skupščina sprejela v aprilu. Novo sprejeta zakona pa naj bi začela veljati od 1. januarja leta 1971.

Javne razprave bodo potekale v organizaciji občinskih

konferenc SZDL. V ta namen so se pri nekaterih občinskih konferencah že formirale sekcije, ki bodo vodile javno razpravo o zdravstvu.

V sekciji, ki so jo ustanovili pri občinski konferenci v Kranju, so poslanci socialnozdravstvenega zbora ter zdravstveni in socialni delavci občine Kranj.

Sekcija, ki bo v Kranju vodila javno razpravo, meni, da je treba vsekakor z javno razpravo zbrati kar največ kvalitetnejših predlogov k delovnemu osnutku obeh zakonov. K razpravi zato nameravajo pritegniti vse občane, ki zdravstveno problematiko poznajo in se zanjo živo zanimajo. Zato bodo razpravo organizirali še posebej z vsemi zdravstvenimi in socialnimi delavci v občini v okviru zdravstvenih ustanov.

Ker je relativno malo štelo občanov lahko dobilo delovni osnutek obeh zakonov, bodo uslužbenci Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje pripravili skrajšano besedilo obeh zakonov skupaj z vsemi spremembami, ki jih zakona prinašata in z obrazložitvijo. Skrajšano besedilo bo izšlo kot posebna priloga Glasa v začetku decembra. D. M.

Sestanek predstavnikov občinskih konferenc

Na Jesenicah se bodo v četrtek, 20. novembra, sestali predstavniki in sekretarji občinskih konferenc SZDL na Gorenjskem. Na dnevnem redu je med drugim tudi sodelovanje s Slo-

venci v zamejstvu. Sestanka se bo udeležil tudi predstavnik republiške konference SZDL in predsednik republiške sekcije za sodelovanje z zamejstvom.

Gorenjski teden v Ambergu

V okviru sodelovanja Kranja s tujimi mesti pripravlja Gorenjski sejem gorenjski teden v Ambergu. Predvideno je, da bodo prireditve s tem naslovom aprila ali v začetku maja prihodnje leto. Ze sedaj pa se za gorenjski teden v tem zahtodnoškem mestu zanima več gorenjskih podjetij; tako Tekstilindus,

IBI, Trio Tržič, Peko, Central Kranj, Almira Radovljica, Sava, Planika, Elan Begunje, Elita Kranj itd. Omenjena in tudi druga podjetja bodo prebivalcem Amberga, s katerim je Kranj navezal stike, pokazala svoje in izdelke drugih gorenjskih oziroma slovenskih podjetij. A. Z.

Posvet gorenjskih poslancev

V petek, 14. novembra, so se v Kranju sestali republiški in zvezni poslanci iz gorenjskih občin, vključno tudi iz Kamnika in Domžal. Na njem so govorili o delu in izkušnjah na novo ustanovljenih poslanskih pisarn in o zamisli, da bi regionalni klub gorenjskih poslancev izdal poseben informativni, v katerem bi bili zbrani potrebni podatki in kratki komentarji, ki bi pomagali poslancem pri njihovem delu v skupščini, pa tudi drugim družbenim in političnim organizacijam bi bili dobrodošli. Nadalje so poslanci spre-

govorili o osnovah ekonomske politike v prihodnjem letu in se zadržali pri nekaterih aktualnih vprašanjih, posebno splošni potrošnji, ki naj bi se po predvidevanjih 1970. leta povečala.

Na koncu razgovora so se sklopili s sklepi javnih razprav o gospodarjenju z gozdovi na Gorenjskem in se domnili, da bosta dokončne sklepe izdelala sekretariat kluba poslancev in predstavniki Gozdnih gospodarstev. Pri tem jim bodo pomagale tudi občinske konference SZDL. -jk

Obdarili so 80-letnike

Podobno kot lani v tem času so predstavniki krajevne skupnosti Voklo tudi minulo nedeljo obiskali in obdarili vse nad 80 let stare prebivalce v skupnosti. Obiskali so osem najstarejših prebivalcev, med katerimi so bili trije moški in pet žensk. Zanimivo je, da so jih od osemih obiskali šest v Voklem; po enega pa v Hrastju in v Prebačevem. A. Z.

Seji občinskih skupščin

Na sedmi skupni seji se bosta danes (sreda) popoldne sestala oba zbora radovljiske občinske skupščine. Jutri (četrtek) pa bo v Kranju šesta skupna seja obeh zborov občinske skupščine.

Dva razgovora v poslanski pisarni

Jeseniška poslanska pisarna je pretekli teden v četrtek organizirala razgovor s predstavniki zdravstvenih ustanov v občini. Na njem so sodelovali vsi republiški poslanci. Podoben razgovor bo tudi danes (sreda), ko se bodo pogovarjali o pomenu kulturnih skupnosti. -jk

Izglasovane višje cene

Tržič, 18. novembra. — Z večino glasov je bil danes na seji skupščine občine Tržič izglasovan predlog za višjo prodajno ceno mesa. Tako bo naslednje goveje meso v Tržiču povprečno po 13,30 dinotečeje meso povprečno po 15,20 din in svinjsko meso povprečno po 14,30 din. Odborniki so glasovali tudi za podražitev sladkorja za 0,15 din in mleka za 0,10 din. L. M.

Elita posovalnica
Kranj Volna
— Cankarjeva 6

Znižano

ženski puloverji
od 37,20 din dalje,

ženske jope
od 62,95 din dalje.

Novo

MODNI KOMPLET

ženske dolge hlače
100% volna — 161,60 din

ženski brezrokavniki
100% volna — 107,30 din

Vedno največja izbira
VOLNE IN SINTETIKE
ZA ROKNO PLETENJE v
vseh barvah in kvalitetah
po najnižjih cenah v poslovalnici Elita, Kranj
VOLNA — Cankarjeva 6

Dejavnost ljudske tehnike ni konjičkarstvo

S posvetovanja v Kranju

Občinska konferenca SZDL in občinski svet ljudske tehnike Kranj sta v sredo popoldne pripravila posvetovanje o vlogi in nalogah ljudske tehnike v kranjski občini. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. Osnova za razpravo je bilo obširno in kvalitetno pripravljeno poročilo o problematiki in delu ljudske tehnike v občini.

Osnovna misel, ki je bila ves čas prisotna na tem sestanku in tudi nekajkrat utemeljena, je bila, da dejavnost v ljudski tehniki ni konjičkarstvo. Različne oblike delovanja v tej množični specializirani organizaciji so namreč še kako pomembne in tudi potrebne ter koristne za širšo družbeno skupnost. Opozorili so, da bi se uspešna dejavnost ljudske tehnike, predvsem pa večja materialna skrb za njen razvoj, pokazala na področju vseljenske obrambe, v primeru naravnih in drugih katastrof itd.

Danes sodeluje pri različnih oblikah dejavnosti ljudske tehnike v kranjski občini prek tri tisoč občanov, med njimi pa je veliko mladih. Ugotovili so tudi, da se prek 4000 občanov usposablja v različnih dejavnostih ljudske tehnike.

Ko so govorili o materialnem položaju, so ugotovili, da se posebno nekatere organizacije ljudske tehnike srečujejo z velikimi denarnimi težavami in pomanjkanjem ustreznih prostorov. Zato bi bilo v prihodnje treba čimprej urediti financiranje tovrstnih organizacij (radio klub, foto-kino klub, jamarska sekcija, brodersko društvo). Prav s temi organizacijami, ki niso pridobitne, bo moralo bolj sodelovati tudi gospodarstvo. Zato so med drugim sklenili, da bodo o položaju in nadaljnjih srednjeročnih nalogah oziroma delovnih programih ljudske tehnike v občini razen občinske skupščine, šol, temeljne izobraževalne skupnosti, krajevnih organizacij SZDL in krajevnih skupnosti seznanili tudi delovne organizacije.

Se posebej so se na posvetovanju zavzeli za večjo tehnično kmetijsko vzgojo na podeželju. Zasebni kmetovalci v občini imajo namreč precej različnih kmetijskih strojev, o katerih pa mnogokrat ne vedo kaj dosti. Zato bi bila večja dejavnost ljudske tehnike na tem področju še kako potrebna. Pa ne le na tem, tudi na drugih področjih bi bilo treba dejavnost ljudske tehnike razširiti na podeželje, omogočiti mladini, da se vključi v različne organizacije in vnesti dejavnost tudi v šole itd.

Mimo vrste ugotovitev, stališč in priporočil, ki jih bosta občinska konferenca SZDL in občinski svet ljudske tehnike še izoblikovala, pa so na posvetovanju soglasno ugotovili, da dejavnost ljudske tehnike v občini lahko močno pripomore h krepitvi obrambne moči. Zato je treba tehnično izobraževanje razvijati ne le na mestnem področju, marveč tudi na podeželju. Razen tega pa je treba dejavnost ljudske tehnike v prihodnje ustrezno ovrednotiti in zagotoviti sredstva.

A. Zalar

Sprašujemo

direktorja Gorenjskega sejma tov. Alojza Okorna

»Na otvoritvi letošnjega XIX. mednarodnega Gorenjskega sejma je predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar med drugim dejal, da bo XX. mednarodni Gorenjski sejem že v novih prostorih. Tovariš direktor, povejte nam, prosim, kako potekajo priprave oziroma dela na tem objektu?»

»Znano je, da sedanji razstavni prostor ne ustrezajo več. Mimo že več let znanih vzrokov pa nas v gradnjo novih sejmskih prostorov sili tudi sklep sekretariata za gospodarstvo in zunanjo trgovino zvezne gospodarske zbornice. Ta sklep namreč določa, da bomo morali v prihodnje leto sejmi, ki nimajo svojih prostorov, prenehati s sejmsko dejavnostjo. Razlogov, da bo prihodnji XX. mednarodni Gorenjski sejem v Savskem logu v Kranju je torej dovolj.

Trenutno smo s pripravami na gradnjo v zaostanku.

Kaže, da glede denarja ne bomo imeli posebnih težav. Težave pa so nastale zaradi restavracije in upravnih prostorov, ki so v projektu predvideni nad novo cesto. Za takšno arhitektonsko rešitev trenutno čakamo na soglasje republiškega sekretariata za promet in urbanizem. Povem naj tudi, da so načrti za glavno razstavno halo do podrobnosti izdelani, tako da bomo po pričakovanem soglasju uskladjili celotno dokumentacijo. Predvidevamo, da bomo februarja prihodnje leto začeli z deli in da bodo le-ta končana do 1. julija.

Prav te dni tudi pripravljamo s poslovnim združenjem Smelt iz Ljubljane pogodbo o izvajanju del. S to pogodbo bomo določili izdelavne roke. Razen tega pa smo razpisali tudi že ponudbe za gradbena, steklarska in jekleno-konstruktivna dela.

A. Zalar

Še na mnoga leta!

Andrej Brovč

Kdo po Gorenjskem in Primorskem ne pozna Brovča. Zlasti v Kranju. Domala vse njegovo življenje je vklesano v zgodovino predvojnega revolucionarnega gibanja in vojnega razvoja Kranja in širše okolice.

Andrej Brovč — Janko Baški slavi prav te dni (19. novembra) svoj šesti križ. Izhaja iz revne bajtarske družine na Korintem v Baški gori. Danes je že zasluženo upokojen. Toda le uradno. Se vedno je delaven, v žarišču družbenega dogajanja sodeluje v raznih organizacijah in z nepomirljivo vestjo, z bogatimi izkušnjami pomaga utirati pot do zdavnih zastavljenih ciljev, katerim je posvetil vse življenje.

Prvi, kot se Andrej spominja, je bil njegov stric Alojz, ki ga je usmeril in navdušil za napredno, revolucionarno delovanje. Stric se je bil vrnil iz Rusije po prvi svetovni vojni poln navdušenja za nov in pravičnejši svet. Petnajstletnega Andreja je to ganilo, poučilo in opredelilo na pot, po kateri vestno hodi še danes.

Nenasitna želja po znanju ga je v mladih letih gnala po knjižnicah in domačih skrinjah. Svet se mu je odpiral, izvajal. Prežet z mržnjo do nasilstva je našel pot med ti-grovc in tam prenašal literaturo, peklenški stroj... Fašistom je postal sumljiv. Opazovali, zasledovali in zapirali so ga. Umaknil se je v Jugoslavijo — v Kranj. Leta 1936 je bilo to. V Jugoslovski (sedanja Iskra) je komaj dobil zaposlitev in kaj kmalu postal sekretar tamkajšnje celice KP. Razen drugih delavskih in političnih nalog je

opravljal to takrat zelo težavno in tvegano dolžnost do odhoda v ilegalo — julija 1941.

Po nalogu partije je bil poslan v rojstni kraj za organizacijo vstaje. Po Tolminskem in Cerkljanskem je opravljal vodilne naloge. Le bolezen mu jih je oteževala. Ko se je po vojni delno zdrav vrnil v Kranj ga je tu čakalo odgovorno politično delo. Bil je personalni referent takratnega kranjskega okraja, sekretar okrajnega odbora OF, zatem pa predsednik občine Kranj, sekretar MK KPS in zvezni poslanec.

»To je bila doba naše izgradnje, ki je zahtevala od vseh delovnih ljudi ogromno

naporov. Mene je tudi ta čas popolnoma izmožgal,« pravi sam.

Danes ima še vrsto nalog, zlasti v borčevskih organizacijah, na terenu... Letos pa je uspešno opravil tudi zaupano mu nalogo kot predsednik pripravljalnega odbora za proslavo 50-letnice KPJ za občino Kranj. Bogat program je domala že ves izveden.

...

»Sem navdušen planinec, rad imam naše gore, naše planine. Kot član UO Planinskega društva Kranj sem organiziral in urejam Gorenjsko partizansko pot. Prav sedaj zaključujem veliko delo — vodnika za to pot,« je povedal.

Hvala, Andrej!
Se na mnoga leta!

Delo zdravstvene službe v radovljiški občini

Več vzrokov za neučinkovitost

Po reorganizaciji zdravstvene službe opravlja zdravstveno dejavnost v radovljiški občini Zdravstveni dom Jesenice, 94 zaposlenih delavcev v tej službi v radovljiški občini skrbi za 28.312 občanov, kolikor jih je v občini po lanskih podatkih. Iz obširnega poročila o delu zdravstvene službe, ki je bilo obravnavano na zadnji seji občinske skupščine, pa omenimo le še podatke o vrstem redu vzrokov smrti v občini. Na prvem mestu so bolezn srca in ožilja, na drugem rakasta obolenja, na tretjem pa starost in ne dovolj določena bolezen.

Slednji podatek bi lahko zbudil očiček, da so prizadevanja zdravstvenih delavcev premajhna. Vendar moramo takšno ali podobno misel takoj ovreči. Nedvomno objektivnejši je podatek, da so zdravstveni delavci lani in deloma letos med aktivnimi zavarovanci zabeležili prek 16 tisoč bolnikov, medtem ko pa je število posameznih storitev še mnogo večje. Pri tem pa se na področju zdravstvenega doma srečujejo nenehno s finančnim problemom.

Ob obravnavanju zdravstvene problematike v občini pa so še posebej zanimive misli odbornika dr. Zilica Marjana, ki ugotavlja, da večja zaposlenost žena in slabo urejeno otroško varstvo zmanjšujeta število novorojenčkov v posameznih družinah. Danes štirje aktivni zavarovanci skrbijo za enega — neaktivnega. »Če bo šlo tako naprej bo čez leta en aktivni zavarovane moral skrbeti za dva neaktivna.« Ta podatek, ki je že sam po sebi vznemirljiv, pa po drugi strani terja, da bi bilo treba v občini tudi zdravstveno službo za otroke okrepiti.

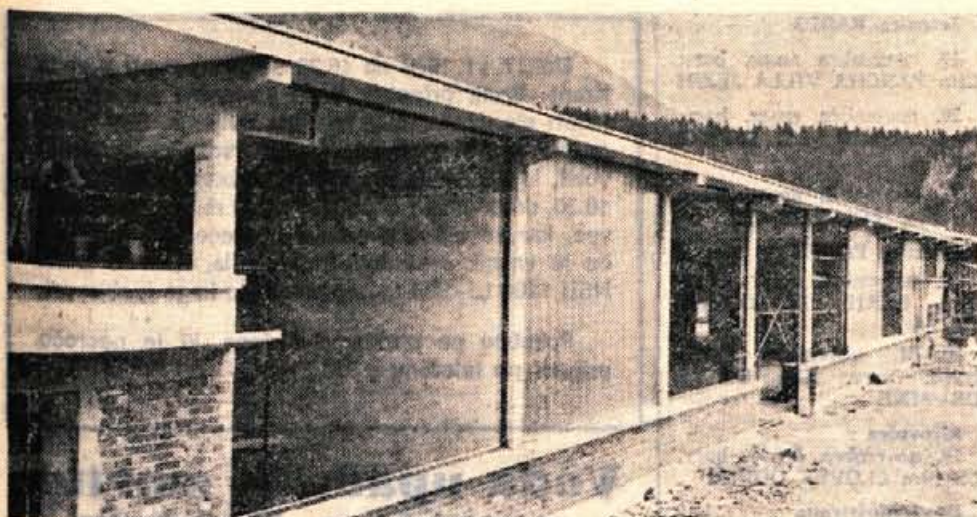
Drug problem za katerega rešitev se zavzemajo tudi

zdravstveni delavci, je delo zobozdravstvene službe. Prekateri menijo, da bi bilo treba zdravstvene delavce v tej službi nagradjevati po storilnosti oziroma vloženem delu ne pa z vnaprej določenimi osebnimi dohodki. Tako je bila ena od ugotovitev sveta za zdravstvo in socialno varstvo radovljiške občinske skupščine, da je zobozdravstvena služba lani opravičevala svojo neučinkovitost zaradi pomanjkanja denarja. Letos denarja ne primanjkuje, tovrstna pomoč pa je vseeno upadla. Po drugi strani pa več ilegalnih zobozdravstvenih ordinacij kaže, da so potrebe po dobro urejeni službi velike.

Druga pritožba, ki so jo v Radovljici izrekli na delo zdravstvene službe pa je neučinkovita dežurna služba. Posebno na Bledu in v okolici takšne pritožbe niso redke. To pa so potrdili tudi zdravstveni delavci, ki so ugotovili, da je bila ta služba najbolj neučinkovita prav med glavno turistično sezono. Vzrok zato so bili letni dopusti zdravstvenih delavcev v tem času.

Čeprav na seji občinske skupščine v Radovljici po obravnavi poročila in razpravi niso sprejeli dokončnih sklepov in bo le-te na prihodnji seji predložila posebna komisija, pa ugotovitve in podatki kažejo, da za posamezne primere neučinkovitosti nekaterih služb niso kriva samo premajhna finančna sredstva, Marsikaj bi se dalo urediti z ustreznimi organizacijami v zdravstveni službi. Po drugi strani pa je tudi vrsta tako imenovanih sistemskih vprašanj, pa tudi takšnih, katerih rešitev oziroma ureditev v občini bi lahko pripomogla, da bi bila zdravstvena služba včasih bolj učinkovita.

A. Z.

Gradnja novih proizvodnih obratov v Elanu poteka po predvidenem programu. Konec leta bo v novem obratu že stekla proizvodnja lesenih delov telovadnega orodja. — Foto: F. Perdan

Elan Begunje

Investicijska dela potekajo po programu

Konec prvega polletja 1970 bo stekla proizvodnja v vseh novih obratih; že konec tega leta pa tudi v obratu za lesene dele telovadnega orodja

Pred dnevi smo obiskali tovarno športnega orodja Elan v Begunjah in poprašali, kako napredujejo gradbena in druga dela za razširitev proizvodnje. Direktor tovarne tovariš Osterman nam je povedal, da vsa dela potekajo po programu in bo v novem obratu že konec tega leta stekla proizvodnja lesenih delov telovadnega orodja, medtem ko bodo v ostalih obratih (smuči, plastike in kovinski obrat) začeli z redno proizvodnjo konec prve polovice prihodnjega leta.

»Delno smo v zaostanku le z gradnjo inštitutske zgradbe, ker smo pri tej zgradbi predvideli nekatere izboljšave. Ena od težav, s katero se srečujemo, pa je dobava strojne opreme. Le-to bomo za obrat smuči skoraj v celoti dobili iz Zahodne Nemčije. Ta dobava pa se je zavlekla, ker smo čakali na napovedane nižje carine za uvoz strojev za lesno industrijo. Zal pa zvezni sekretariat za gospodarstvo in finance še ni uresničil sklepa zveznega izvršnega sveta. Ob

teh odlašanjih pa nas je doletela še revalvacija marke in podražitev strojev, tako da predvidena ekonomska mera ne bo imela nobenega haska.»

Vendar, kot smo že ugotovili, to ne bo zavrlo uresničitve programa in v kratkem bodo v vseh novih obratih začeli z instalacijskimi deli. Tako bo Elan po končani investiciji povečal kvaliteto proizvodnje smuči (plastične in metalne), telovadnega orodja in plastičnih čolnov.

Z letošnjo proizvodnjo pa so v Elanu prav tako zadovoljni. Čeprav so na začetku leta naročila za smuči prišla bolj pozno, bodo vseeno proizvedli okrog 200 tisoč parov in jih 85 odstotkov izvozili na zahod, pol odstotka pa v vzhodne dežele. Še posebno pa so v Elanu presenečeni zaradi proizvodnje telovadnega orodja. Pravijo, da so se potrebe doma tako povečale, da telovadnega orodja letos skoraj ne bodo izvažali. Tako bodo opremili okrog 80 telovadnic, za prihodnje leto pa nenehno prihajajo naročila iz vse države. Podobno

kot pri smučeh in telovadnem orodju pa je tudi pri plastičnih čolnih. Naredili jih bodo okrog 1200 in jih prodali na Švedsko, v Zahodno Nemčijo, Svico in Avstrijo. Tako kaže, da bodo letošnji proizvodni plan, ki znaša po dveh spremembah 38,1 milijona novih dinarjev, presegli za okrog 10 odstotkov.

Količinski plan za prihodnje leto imajo v Elanu že pripravljen, vendar še ne vedo, kolikšna bo vrednost proizvodnje v prihodnjem letu, ker so cene tako na domačem kot tujem trgu precej spremenljive. Cene namreč na vseh področjih tako naraščajo, da jim (kot pravijo) ne vidijo kraja. A. Zalar

Tekstilna tovarna
Sukno Zapuže

prodaja naslednja osnovna sredstva:

- 6 težkih volnarskih stavov
- 1 križno previjalni stroj
- 1 votkovno previjalni stroj
- 1 mikalnik
- 1 selfaktor

55 bank v mednarodni investicijski družbi

Pisali smo že, da je v torek obiskal Gorenjsko in se med drugim na Bledu pogovarjal s predstavniki Save, Elana, jeseniške železarne, Iskre in predsedniki nekaterih gorenjskih občin bodoči predsednik mednarodne investicijske družbe za Jugoslavijo gospod Anthony Solomon. Med pogovori na Bledu nam je bodoči izvršni podpredsednik mednarodne investicijske družbe Zoran Zagar povedal, da bo skupščina družbe (korporacije) 1. decembra, prva seja upravnega odbora pa 8. decembra. Predvideno je tudi, da bo sedež mednarodne investicijske družbe v Londonu.

Trenutno je v tej mednarodni finančni ustanovi 55 bank; 15 jugoslovanskih, 39 največjih bank iz desetih industrijskih dežel Evrope, Amerike in Japonske ter mednarodna banka. Družba bo imela 12 milijonov dolarjev vpisanega kapitala, od katerega bodo imele jugoslovanske banke 25 odstotkov.

»In kakšen je pomen ozi-

roma namen ustanovitve te družbe?» smo poprašali bodočega podpredsednika Zagara.

»V družbi bo veliko mednarodnih strokovnjakov in poslovnih ljudi. To pa zato, da bi družba lahko uresničila cilje, zaradi katerih bo tudi ustanovljena. Pomagala bo namreč jugoslovanskim in tujim podjetjem pri navezovanju poslovnih stikov. Drugače povedano, jugoslovanskim podjetjem bo našla finančnega partnerja za uresničitve tehnološkega oziroma večjega proizvodnega programa. Pri tem bo zagotavljala varnost investicij in tudi sama sodelovala pri njih. Razen tega pa se bo družba specializirala, da bi jugoslovanskim podjetjem našla takšna industrijska podjetja iz tujine, ki bodo lahko vložila denar in hkrati omogočila razvoj moderne tehnologije pri nas. To pa zato, ker danes pri uresničitvi mnogih načrtov ni več osnovni problem kapital, marveč moderna tehnologija.«

A. Z.

S posvetovanja z ameriškim finančnim strokovnjakom v Golf hotelu na Bledu

**Obiščite
našo novo
restavracijo na
Korenskem
sedlu**

Kranj CENTER

19. novembra angl. barv. film INTERLUDIJI ob 16., 18. in 20. uri

20. novembra angl. barv. film INTERLUDIJI ob 16. in 18. uri, koncert zabavnih melodij ob 20.15.

21. novembra amer. barv. VV film CHUKA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

19. novembra zap. nemški barv. film POGANI IZ KUMEROVA ob 16. in 18. uri, amer. barv. CS film CAMELOT ob 20. uri

20. novembra zap. nemški barv. film POGANI IZ KUMEROVA ob 16. uri, amer. barv. VV film CHUKA, ob 18. uri, angl. barv. film INTERLUDIJI ob 20. uri

21. novembra amer. barv. VV film MADAM X ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

19. novembra amer. barv. VV film MADAM X ob 17. in 19. uri

20. novembra amer. barv. VV film MADAM X ob 17. in 19. uri

21. novembra amer. barv. CS film OGNJENA KARAVANA ob 17. in 19. uri

Kamnik DOM

21. novembra angl. barv. film INTERLUDIJI ob 17.30. in 19.30.

Kamnik DUPLICA

19. novembra mehiški barv. film POJEM ZA PANCHAVILLO ob 19. uri

20. novembra mehiški barv. film POJEM ZA PANCHAVILLO ob 18. uri

Skofja Loka SORA

19. novembra amer. barv. CS film SOS ZAKONOLOM ob 20. uri, amer. barv. film HITRI GONZALES ob 18. uri

20. novembra amer. barv. film HITRI GONZALES ob 18. uri, franc. barv. film HUDICEV POZDRAV ob 20. uri

21. novembra franc. barv. film HUDICEV POZDRAV ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

19. novembra amer. barv. film PANCHAVILLO JEZDI

20. novembra amer. barv. film SERIF IZ DODGE CITYA

21. novembra amer. barv. CS film POINT BLANK

Jesenice PLAVZ

19. novembra amer. barv. film SERIF IZ DODGE CITYA

20.—21. novembra italij. franc. barv. film GLAVA DRUZINE

Zirovnica

19. novembra franc. barv. CS film CLOVEK ODVEC

Dovje-Mojstrana

20. novembra franc. barv. CS film CLOVEK ODVEC

Kranjska gora

20. novembra amer. barv. CS film PANCHAVILLO JEZDI

Radovljica

19. novembra zap. nemški barv. film PIRATI IZ MISSISIPIJA ob 18. uri, nemški-špan. barv. CS film ZLATA BOGINJA IZ RENA ob 20. uri

20. novembra amer. barv. CS film LAWRENCE ARABSKI ob 19. uri

21. novembra amer. barv. CS film LAWRENCE ARABSKI ob 19. uri

Bled

19. novembra amer. barv. film POTOVANJE V DVOJE ob 17. in 20. uri

20. novembra amer. barv. film VERA CRUZ ob 17. in 20. uri

21. novembra amer. barv. film VERA CRUZ ob 17. in 20. uri

KINO

KINO CENTER
V nedeljo, 23. nov., ob 21. uri bo premiera amer. barvnega filma

GRAND PRIX
Razburljiv in razkošen film, ki prikazuje najboljše avtomobilске dirke v Evropi, bo predvajan po sistemu TODD - AO SUPER-PANORAMA 70 mm

K
R
A
N
J

Dne 17. 11. 1969 ob 16.30 se je na cesti II. reda Kranj—Brnik pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta dva voznika izgubila življenje. UJV Kranj poziva vse občane, posebno pa voznike motornih vozil, ki so se na tej cesti zadrževali med 16. in 16.30, da se javijo najbližji postaji milice in povedo vse, kar so videli o vzroku nesreče, posebno pa, če je voznik osebnega avtomobila, znamke princ NSU 1200 LJ - 905-15 pred nesrečo koga prehitel.

Posebno pa pozivamo občana, ki je nesrečo prijavil po telefonu v ZD Kranj.

Voda upada — smrtna nesreča v Bohinju

Posebne tehnične komisije Vodne skupnosti Gorenjske so med ponedeljkovimi pregledi terena ugotovile, da je bil med zadnjimi velikimi poplavami na Gorenjskem najbolj prizadet Bohinj. Cesta proti Savici je pretrgana. Sava je v tem delu Bohinja tako nevarno poškodovala strugo in obrambne zidove, da bodo ob prvi večji povodnji v nevarnosti okoliške hiše. V Bohinjski Bistrici nad pregrado se je Sava močno zajedla v breg in se ob prvi narasli vodi lahko zgodi, da bo obšla pregrado in se razlila po vasi. Med zadnjimi poplavami v Bohinju je bila v največji nevarnosti hiša Antona Godca v Bohinjski Bistrici 53. Reševanje hiše pred podivjano in razjarjeno vodo je zahtevalo tudi smrt 61-letnega Jožeta Mencingerja iz Bistrice. Pretrgan je tudi jez v Soteski, razdežani ali popolnoma porušeni pa so tudi skoraj vsi leseni mostovi v bohinjski dolini. Sava je na mnogih

mestih močno povečala zajede v breg, tako da so v nevarnosti okoliška zemljišča in objekti.

V gornjesavski dolini večjih poškodb ni bilo, enako v trziškem koncu. Vendar ta ugotovitev še n' dokončana. Ker verjetne poškodbe še vedno zaliva dokaj visoka voda. Poljanska Sora je poplavlila bližnja polja in nanosila precej gramoza. Isto so predstavniki vodne skupnosti ugotovili v Selški dolini pri Dolenji vasi. Poškodbe na bregovih in vodnih objekti bodo poznane, ko bo voda upadla.

Na Vodni skupnosti za Gorenjsko so nam povedali, da bodo poškodbe začeli popravljati takoj, ko bo to mogoče, seveda v okviru materialnih možnosti, saj imajo v te namene na voljo nekaj nad dva milijona dinarjev i to za celo Gorenjsko. Verjetno pa so tudi hudourniki povzročili precejšnjo škodo.

J. Košnjek

Skupščina občine Radovljica oddelek za upravno-politične zadeve in družbene službe

Seznam najdenih predmetov, ki se lahko prodajo na dražbi

okvir ženskega kolesa, št. 649424, sive barve; žensko kolo rog, št. 381507, črne barve; žensko kolo rog sport, št. 577261, črne barve; žensko kolo neznane znamke, brez številke, črne barve; žensko kolo rog, št. 659617; žensko kolo rog, št. 373492, zelene barve; žensko kolo neznane znamke, št. P 6875, rdeče barve; žensko kolo rekord super de luxe, št. 918918; žensko kolo rog touring, št. 682003; žensko kolo neznane znamke, št. 50018, sive barve; žensko kolo rog, št. 62393, zelene barve; moško kolo rog, (brez številke), črne barve; moško kolo rog, št. 214138; moško kolo rog, št. 155111; moško kolo neznane znamke, št. 652321; moško kolo neznane znamke, št. 1941, črne barve; moško kolo rekord, št. 955635, črne barve; moško kolo rog, št. 103608, črne barve; moško kolo rog, št. 92618, črne barve in več drugih predmetov.

Dražba bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 9. uri v prostorih graščine, Linhartov trg v Radovljici.

Reklamna prodaja do 6. 12. t. l.

- napolitanke nougat »Kraš« 500 gr 4,60 din
- albert keks »Koestlin« 500 gr 4,00 din
- čokoladni praline »Kandit« 500 gr 5,35 din

poleg tega pa še

- vino, namizno belo in rdeče Slovin
- vinjak Slovin

po izrednih, reklamnih cenah

v vseh prodajalnah

Mercator

Olimpijski kandidati obiskali Savo

Minulo sredo so obiskali Industrijo gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava v Kranju Nataša Urbančič, Marjana Lubej in Polde Mlek. Vsi trije so kandidati, da bodo 1972. leta zastopali našo državo v atletiki na olimpijadi v Münchnu. V Savi so se pogovarjali o morebitni denarni pomoči tega podjetja pred pripravami omenjenih treh kandidatov na olimpiado. Pojasnili so

namreč, da sistem financiranja športnih dejavnosti pri nas ni urejen in so zato ogrožene njihove priprave za olimpiado v Münchnu. Predstavniki Save so jim obljubili, da jim bodo pomagali kolikor bodo pač mogli, kajti podjetje vsako leto nameni znatna sredstva za razvoj športne dejavnosti v Kranju. Trenutno pa so ta sredstva tudi za v prihodnje že odobrena.

A. Z.

Pred hvaležnim občinstvom je prijetno igrati

Večina slovenskih amaterskih gledališč se že leta in leta bolj ali manj uspešno probija iz sezone v sezono. — Težave, ki v glavnem tarajo gledališki amaterjem, so prezaposlenost igralcev, premalo denarnih sredstev, pomanjkanje mladega kadra na eni in vse bolj opazno in občutno nezanimanje in odtujevanje občinstva na drugi strani. Kljub vsemu pa se nekateri navdušeni ljubitelji gledališča krčevito oklepajo svojega odra z resnično in iskreno željo po gledališkem ustvarjanju. Le malo je amaterskih gledališč, ki se lahko pohvalijo s kopico mladih igralcev. Tudi amatersko gledališče Tone Cufar z Jesenic ni glede tega izjema. Med približno 30-članskim gledališkim kolektivom je le malo mladih, ki pa večinoma le statirajo ali pa priložnostno nastopajo. Morda je med njimi edini, ki lahko reče, da je član kolektiva, 24-letni Drago VRHOVNIK.

»Drago, kako in kdaj si začel nastopati na gledališkem odru?»

»Že v osnovni šoli sem bil redni član dramskega in literarnega krožka. Po vojaščini, 1966. leta, pa sem začel igrati v amaterskem gledališču Tone Cufar. Ko me je nekoč igralca Slava Maroševićeva povabila v gledališče, sem se takoj odločil. Veselje do gledališkega igranja je bilo še vedno v meni zelo živo.»

»V katerih vlogah pa si v lanski in letošnji sezoni že nastopal?»

»V lanski sezoni sem igral v Lepi Vidi, Vdovi Rošlinki, Hamletu, v Dobrem človeku iz Sečuana, letos pa sem bil pastir v Plavžu.»

»Kakšne vloge pa so ti najbolj všeč?»

»Najraje igram v komedijah. Zelo dobro sem se počutil v vlogi Tinčeta v komediji Vdova Rošlinka. V resnih — tragedijah in dramah imam vedno malo treme, še posebno ob premierah. V komedijah pa kar bolje zadi-

ham in zaživim ter se popolnoma vživim v igro. Zadovoljen sem, ker se z drugimi igralci tako dobro razumem. Vedno so mi pripravljene pomagati in me spodbujati.»

»Kaj pa meniš o občinstvu?»

»Na Jesenicah za gledališče ni kaj dosti zanimanja. Obisk na predstavah je skoraj vedno zelo slab, čeprav imamo nekaj stalnega občinstva. Mladina pride v gledališče takrat, kadar šole organizirajo ogled predstav, sama od sebe pa zelo redko. Povsem drugače je na gostovanjih po okoliških krajih. Občinstvo napolni dvorano in nas je vedno zelo veselo. Pred tako publiko, ki nam je hvaležna in zna ceniti in tudi nagraditi naše delo, je vedno zelo prijetno igrati. Mislim, da takrat tudi vloge najbolje interpretiram.»

»Kaj misliš o jeseniški mladini?»

»Ne strinjam se s tistimi, ki pravijo, da je na Jesenicah dolgčas. Sportne klube

imamo, mladinski klub, mladinske plesne in ostale oblike rekreacije in razvedrila. Prav vsak mladinec bi lahko našel kaj sebi primernega in zanimivega in ne bi jim bilo tako grozno dolgčas.»

»In s katerim delom se boste predstavili jeseniški publiko v decembru?»

»Gledališče bo uprizorilo komedijo Večna lovišča.»

Veselje in smisel za igro je v mladem, prizadnem Dragu Vrhovniku in prepričana sem, da bo še dolgo zvest gledališkemu odru. Le škoda, da je dandanes takih mladincev tako zelo zelo malo.

D. Sedej

Drago Vrhovnik in Darinka Korošec v Dobrem človeku iz Sečuana

Pogovor o kulturi

Škofja Loka, 18. novembra — Občinska konferenca SZDL občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij in občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti so danes dopoldne v Skofji Loki pripravili pogovor o osnutku zakona o kulturnih skupnostih in o financiranju kulturnih dejavnosti v Sloveniji. Razgovora so se udeležili tudi predstavniki kulturnih društev, profesionalni kulturni delavci iz občine in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Uvodne misli na tem pogovoru je imel pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo dr. Berčič Branko.

V galeriji Mestne hiše v Kranju so minuli petek, 14. novembra, zvečer odprli razstavo akademskega kiparja Janeza Boljke. Ob tej priložnosti je godalni kvartet RTV Ljubljana v veliki renesančni dvorani priredil koncert skladb Karla Dittersa von Dittersdorfa, Luigija Boccherinija in Paula Hindemitha. Pokrovitelj razstave sta združeno podjetje Iskra — Elektromehanika Kranj in podjetje Elektronabava Ljubljana, organizator pa Gorenjski muzej. — Foto: F. Perdan

Samo enkratna priložnost ugodnega nakupa izredno znižane moške in ženske konfekcije

Poslovalnica Kranj
Prešernova 15

stara
cena znižano

moške obleke	565	380
moške obleke	485	380
moške obleke	472	250
moške obleke	459	280
moški suknjiči	341	250
moški suknjiči	250	180
moški suknjiči	269	190
moški suknjiči	357	250
ženski plašči nives	459	320
ženska hlačna krila	98	30

Neobvezno si oglejte bogato izbiro.

Prepričajte se o kvaliteti in konkurenčnih cenah

— Imam nov hobby, Janez, stavim, da bi bil tudi tebi všeč!

Pomemben izvoz

Pred nedavnim so v Kopenhagnu odprli prvi sejem seksa. V veliki športni dvorani so razstavljeni proizvodi danske proizvodnje pornografije. Več kot petdeset od skupaj dvesto proizvajalcev je razstavilo revije, filme, pasove nedolžnosti, seks nakit in podobne reči. Zadeva pa ni nič smešna, če vemo, da je pornografska industrija na Danskem tudi velik izvoznik. Vrednost njenega izvoza cenijo na 6,5 milijona dolarjev, ne glede na to, da je uvoz pornografije v večini dežel ilegalen. Med največjimi uvozniki danske pornografije so ZDA, ZR Nemčija in Velika Britanija.

Dež po naročilu

Pet naših strokovnjakov iz elektro gospodarstva in meteorologi so odpotovali v Italijo, da bi bolje spoznali italijanski sistem za »proizvodnjo« dežja. Sistem, s katerim umetno zvišujejo padavine, bi veljal poldrugi milijon dinarjev, kar je malo v primerjavi s škodo zaradi pomanjkanja električne energije.

Italijani preizkušajo svoj sistem na Kalabriji. Po tem sistemu je možno povečati padavine za elektrarne za 20 odstotkov.

Nadomestek za DDT

V Avstraliji so iznašli novo skupino preparatov za uničevanje škodljivcev. Preparat učinkovito nadomešča DDT in ne škodi ljudem in živalim.

Nova spojina ne vsebuje klor in fosfor, za katera trdijo, da sta povzročala obolenja pri ljudeh. Če bo svetovna zdravstvena organizacija ob pregledu potrdila učinkovitost novega sredstva, bi bilo mogoče z njim zamenjati DDT, za katerega zadnje čase trdijo, da je nevaren.

Ljubeznivost po jugoslovansko

Po vzoru zahodnih kolegov novinarjev, ki izbirajo vsako leto najbolj ljubeznivo in neljubeznivo zvezdo s filmskega platna, so podobno izbirali tudi jugoslovanski časnikarji v organizaciji beogradskega lista Cik. Zlato pomarančo kot simbol ljubeznivosti z novinarji so podelili predsedniku zbora narodov Miki Spiljaku. Njegov najresnejši tekmeč za to priznanje je bil predsednik skupščine občine Banja Luka Zivko Babič. Zlato limono, odličje za najbolj neljubeznivega človeka, pa je dobil predsednik nogometne zveze Jugoslavije Dragoljub Kirčanski. Njegov resni tekmeč v neljubeznivosti pa je bil Risto Džunov, predsednik odbora za socialno politiko zbora narodov, vendar so se kasneje novinarji odločili za nogometaša.

Rešitev sobotne križanke

1. STRMOL, 7. PANOGA, 12. TITICACA, 14. SKRL, 15. ON, 16. AVRORA, 18. LIK, 19. ABA, 21. IVA, 22. NUJNO, 24. EVORA, 26. LAMUT, 27. VRISK, 28. RAB, 29. KAL, 31. IGO, 32. IMAMAT, 35. VE, 36. BENO, 38. INOZEMEC, 40. ANIMAL, 41. NADICA

KRVOSES 9

»Vidite, spočetka si človek niti ni na jasnem, da tak vrlinec sploh eksistira in tudi ko si že v njem, je bolj zabavno, da te suče, kakor te pač suče, kot pa sedeti pri miru. Toda pustiva to! Nič me ne mika filozofirati s praznim želodcem.«

»Tu v bližini je lokal, kjer imajo izvrstne zrezke.« Je dejal Bedford. Namenil se je že bil zapeljati tja, pa se je spet premislil. Pogledal jo je in videl, da ga motri napol v smehu, napol prezirljivo.

»Tam vas poznajo, ne?«

»Da, bil sem enkrat tam.«

»In zdaj vam je nerodno v moji družbi iti v lokal, da ne bi trpelo vaše dobro ime?«

»Ah, neumnost! To ni vzrok, nikar si ne domišljate tega. Toda, kakor se zdaj stvari sučejo, me pač nič ne mika vzbujati pozornost. Saj niti ne vem, s kom sem se spetljajal ...«

»Z menoj se že niste prav nič spetljajali. Sicer pa nikar ne pozabite, da lokal dočim jaz. Vi boste samo plačali račun.«

Vozil je še nekaj kilometrov dalje.

»Tistole tam, kaže, da je čisto v redu,« je dejala nenkrat iz pokazala na restavraciji ob cestil.

Na nasprotni strani hiše je bila odprta veranda s pogledom na ocean. Od vode je plihljaj rahel vetrič, dišalo je po morju in soli, sonce je prijetno gredo. Jedla sta zrezek s praženo čebulo in pila zraven pivo. Za poveljstvo sta naročila benediktinca.

Ko je Bedford potem plačal, je potisnil natakarku kot napitnico v roko zganjen bankovec za dvajset dolarjev, v katerem je tičal listek. Naglo je vstal in potisnil stol nazaj, da bi lahko odšel z Geraldino, preden bi natakark zgrnil bankovec. Zavedel se je, da ravna nespametno, da postavlja na kocko dvajsetisoč dolarjev, ki so jih izsilili iz njega, toda v tem trenutku je bil prepričan, da se mu bo posrečilo prelističiti nasprotnika.

Sele kasneje, ko sta se spet vozila po obrežni cesti, mu je postalo žal. Mogoče je vso stvar s tem poslabšal, izzval celo katastrofo. Na drugi strani pa mu je dejala pamet, da ljudje, ki se jim je posrečilo izmamiti dvajsetisoč dolarjev, ne bodo nikdar šli k Eustrirani reviji, ki gradi svoj obstoj na raznih škandalčkih. Cimalaj je razmišljal o stvari, tembolj je bil prepričan, da Delberta sploh ni. Binney Denham in svetlolasa dekle poleg njega — to je bila vsa izsiljevalska tolpa. Kaj če ni bila ta podletna, mala punčka pri vsem tem celo gonilna sila? Otresel se je teh misli. Ljuba mu je bila misel, da je ženska poleg njega neškodljivo dekletce, ki je kdove kako

zašlo v kremplje Binneya Denhama, ta pa je moral biti nedvomno, kljub svojemu silnastemu priskutovanju, posebno prebrisan falot.

Oba sta molčala, vendar v tej tišini ni bilo nobene sovražnosti več. »Ko vas človek enkrat bolje spozna,« je dejala končno, »opazi, da ste čisto pripraven dečko. Spočetka pa se čut' deklice zaradi vašega vedenja užaljeno. Mislim, da so počeni možje dostikrat taki, samo na svojo ženo mislijo.«

»To ste lepo povedali. Tudi vi mi ugajate zdaj bolj kot spočetka.«

»Kako dolgo ste že poročeni?«

»Pičli dve leti.«

»Srečno?«

»Smešno vprašanje.«

»Zadeva, v katero ste zdaj zapleteni, ima opraviti z vašo ženo, kajne?«

»Oprostite, ljubše mi je, če bi se ne pogovarjala o tej zadevi.«

»Kakor želite. — Toda mislim, da bi bilo zdaj treba obrniti in se veniti.«

»Ali boste zvedeli, kdaj bo zadeva urejena?«

»Tja, veste — za to, da se vnovči dvesto popotnih čekov, je treba nekaj več časa. To ni tako preprosto.«

»In vaša naloga je paziti na to, da ne bi stvari oviral, ne?«

Naglo ga je pogledala in rekla: »Tako nekako je to, da.«

»Čemu pa ne stori tega Binney sam?«

»Misliš so, da boste postali nestrpni, če bi bil on poleg?«

»Misliš so? Kdo?«

»Oh veste kaj, pogovarjalva se raje o politiki, o erotičnih problemih, o poslovnih šari ali pa o čem drugem, kjer bom z vami lahko enakega mnenja.«

»Torej mislite, da bi na primer v politiki lahko soglašali z menoj?«

»Da, gotovo, ker sem zelo strpna. Toda, ali vam lahko nekaj zaupam?«

»No, kaj?«

»Žejna sem.«

»Saj se lahko oddahneva v enem teh lokalov ob cesti.«

Odkimala je. »Tega ne smeva. Peljiva se raje nazaj v motel. Ne smem vas pustiti izpred oči, nujno pa si moram popudrati nos. Kako pa se je pravzaprav zgodilo, da ste zabredli tako globoko v to brozgo?«

»Eh, ne govoriva o tem!«

»Prav. Peljiva se torej nazaj! Zdi se mi, da se vam je naklepičilo tako kot meni! Kar na lepem ste zdrknili noter. Če se takim ljudem enkrat pokaže prst, je kasneje težko reči ne. Tudi meni se je tako zgodilo. Toda kadarkoli že se je treba upreti, najbolje je seveda takoj spočetka, ko opaziš,

odkod vleče veter. — Ah, kar preveč sem zaupljiva z vami. To ni prav! Lahko bi mi pošteno zamerili. Mislim, da je to zato, ker ste res zelo prikupni.«

Nekaj časa sta se molče peljala dalje. Nato se je spet oglasila: »Le en izhod je!«

»Za koga?«

»Za naju oba. Ze zdavnaj sem pozabila, kako ljubivnjiv in dostojen utegne biti možki.«

»In kakšen izhod naj bi to bil?«

Zmajala je z glavo in nena doma umolknila. Čez nekaj časa pa se je privrila k nje mu. Živčna napetost v Bedfordu je začela popuščati. Saj si ni dalo nič več spreminiti, ko pa je bil tako nespametna, da se je izročil na milost in nemilost Binneyu Denhamu in tistemu skrivnostnemu človeku, po imenu Delbert. Imela sta njegov denar in jima zdaj niti na misel ne bo prišlo, da bi se izpostavljala kakšni nevarnosti. Domnevati se je dalo, da bo sta prej ali slej vdrugič skušala načeti njegovo blagajno, ali bolje rečeno, vedno znova in znova ...

Bedford si je bil na jasnem, da bo treba proti temu nekaj ukreniti, toda vsaj za nekaj časa ga bodo pustili na miru. Medtem pa bo tudi on imel dovolj prilike, da si zamisli uspešen protidarec.

Zapeljal je pred motel. Lastnik je stopil pred vrata, da bi videl, kdo prihaja. Ko je spoznal voz, se je spet umaknil.

Bedford je spravil voz v garažo. Geraldina Corning, ki je imela pri sebi oba ključa od bungalova, je odklenila vrata v Bedfordovo sobo in vstopila z njim vanjo. Prinesla je steklenico wiskyja in smeje se vrgla karte v koš. »Poskusiva, če bo še tu di brez kart. Bolj bealstega načina kot služiti si denar s kvartanjem, pa res ne poznam.«

Stopila je k hladilniku, vzela iz njega dve kocki ledu, ju vrgla v kozarca in natočila nato wiskyja, najprej njemu in nato sebi. Ko je nato v kuhinjskem kotičku dočela v oba kozarca še nekaj malega vode in pomešala, je postavila kozarec pred Bedforda in rahlo trešila obenj s svojim: »Na zdravje ljubeznivih mož!«

Ko sta nekaj časa tako pila, se je Geraldina sezula, s končami prstov potegnila po nogavicah in z očitnim zadovoljstvom ogledovala nogo. Potem se je pretegnila, popila še požirek in rekla: »Utrujena postajam.«

Ujela je z nogo stol, položila nanj noge in se zleknila v naslanjaču. »Veste, ženska se v življenju dostikrat znajde v položaju, kjer je dvoje možnosti. Izberete si eno, potem pa se nadaljuje vse tako naglo kot da ni bolj naravne stvari na svetu, pri tem niti ne opazite, da stojte pred krizo.«

»Kaj hočete reči s tem?«

Čehi v Bohinju (1)

»Z namenom, da se zbere tistim, ki bodo nekoč morda pisali zgodovino o stikih med Čehi, Slovaki in Slovenci, čimveč podatkov, sem se med počitnicami od 20. do 31. julija leta 1968 ponovno zanimal za zgodovinske podatke v Bohinju.« Tako začel Joža Čop svoj sestavek o Čehih v Bohinju, ki ga je poslal uredništvu Glasa za objavo v rubriki Gorenjski kraji in ljudje. V spremnem pismu pravi, da ga je poslal že kulturnemu atašeju veleposlaništva CSSR v Beogradu z namenom, da bi se začela raziskovati kulturna in gospodarska zgodovina nekdanjega sodelovanja med severnimi in južnimi Slovani. — Sestavek v celoti objavljamo, le dolge izpiske iz župnijskih knjig smo izpustili.

Moram opozoriti, da bodo zgodovinarji pri svojem delu večkrat naleteli na primere, kjer ne bodo mogli popolnoma točno ugotoviti, kje se začne delo enega in kje konča prizadevanost drugega naroda ali člana te ali one narodnosti. Posebno v razdobjih uničevalnih pritiskov tujih sil se je sodelovanje v skupni obrambi ne le zelo povečalo, ampak je postalo enotno in se je medsebojno podpiralo.

1. PRED MODERNIZACIJO ŽELEZARSTVA V BOHINJU

Čeprav je v tistih časih opaziti močan vpliv železarske stroke iz severne Italije (Bergamo, Brescia), je bilo tudi precej vpliva s severa.

Ker ni raziskano, v kolikšni meri je bil to vpliv iz slovenskih dežel (Lužice, Češka, Moravska, Slovaška, Slezija in zahodna Poljska — to zadnje so tedaj prištevati k Prusiji) in ker so v pretežni meri uporabljali nemške strokovne izraze, ni bilo še nikdar ugotovljeno, v kakšni meri je v tem primeru sodeloval vpliv pripadnikov slovenskih narodov s severa.

Moje dosedanje raziskave, ki sem jih razširil tudi z raziskavo hišnih imen v vaseh Brod, Savica in Kamnje (Bukovo v Bohinju), kažejo, da je moral obstajati neki močan vpliv s severa najpogosteje v času husitskih vojn in velikih rudarskih ter kmečkih uporov na Češkem, Slo-

vaškem in v Sleziji, če ne celo prej. Mogoče je bilo to prav v času, ko so nastale tehnične spremembe železarjenja v 13. in 15. stoletju (gradnja peči v dolinah in uporaba vodne sile za pogon mehov).

Tudi za nekaterimi nemško zvonečimi imeni se lahko skriva slovanska kri s severa.

Tudi za vse slovensko zvonečimi podjetniki bo potrebno ugotoviti njihov izvor: Leta 1569 je omenjen Stefan Kralj, ki je imel lužino v Bohinju; na Bistrici prav tako še Primož Lavrenčič, Matija Krobot in Matija Zmitek. Približno v istem času so železarili pri Stari Fužini Peter Grošar, Franc Kuhel in Jurij Klane. Leta 1739 je omenjen Matija Varl.

Vsi ti so lahko Slovenci, lahko pa je kateri po starših tudi pripadnik katerega izmed južnoslovenskih ali pa zahodnoslovenskih narodov.

Moram še pripomniti, da nekateri spravljajo ime »Bohinj« v zvezo z južnopolskim »Bochnia«, nekateri z »Vlah« in »Valh« in »Valhunnom«, drugi pa pravijo, da ima izvor v besedi »Bukovo« in da je na južnem Poljskem (severno od Tater) živel nekdanji celo plemenitaš s tem

imenom in da se po njem imenuje tudi posest obsežnih gozdov.

2. OB MODERNIZACIJI ŽELEZARN V BOHINJU LETA 1839

Pokojni Matija Sušnik je v listu kolektiva železarne na Jesenicah »Železar« v raznih sestavkih opisal železarsko zgodovino, kakor so pač potekale njegove raziskave zgodovinskih arhivov. Tam piše, da so lastniki železarn in fužin v Bohinju (Zois) poklicali leta 1839 strokovnjake s Češkega, ki so gradili za tiste čase zelo moderno valjarno v Bohinju. To so bili mojstri: ključavničar Albert Bernard, mizar Klerih in livar Koch.

Iskal sem sledove za temi doseljenci s Češkega in te dobil v župnijskih knjigah fare na Bohinjski Bistrici od 1849 do 1870 (»Status animarum«). Kaj drugega mi ni bilo na voljo, ker se je arhiv porazgubil in med vojnama ali po njih uničil; verjetno pa je marsikaj še raztreseno po Sloveniji.

Iz teh župnijskih knjig sem si izpisal vse podatke za družino češkega priseljence Alberta Bernarda, ki je bil rojen na Češkem 31. 3. 1817. V Bohinju je prišel leta 1839 in

se je 12. 11. 1848 priženil v hišo Bohinjska Bistrica štev. 100 (po domače »pri Padarju«). Za ženo je vzel edino hčer zdravnika Küllerja — Rozalijo. Omenjeni Bernard je umrl na Bohinjski Bistrici 22. 5. 1876 in je zapustil 8 otrok.

Za slovensko železarsko in kulturno zgodovino je pomemben najstarejši sin tega češkega doseljence Nikolaja Bernarda, ki je bil rojen 14. 11. 1849 na Bohinjski Bistrici. V železarstvu je delal polnih 62 let, in sicer najprej v Bohinju, pozneje pa na Jesenicah. Doživel je visoko starost; skoraj 91 let je bil star, ko je dokončal pisanje svojih spominov (leta 1939).

Joža Čop

(Prihodnji naprej)

Gorenjski kraji in ljudje

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

52

In izdajalec so za inženirja Klavedo tudi dr. Henrik Tuma, Ivan Regent in vsi, ki so boj za osvoboditev Slovencev povezali z mednarodnim bojem delavskega razreda za osvoboditev delavstva.

»Slavo-bolševiči,« se zaganja italijansko meščansko časopisje v Slovence in istrske Hrvate ter v večino italijanskih socialistov, ki slavne italijanske zmagave nočejo proglašati tudi za svojo zmago. Italijanski časniki očitajo revolucionarnim italijanskim socialistom »protiitalijanstvo«, a tržakim celo »projugoslovansko izdajstvo«, ker italijanski socialisti sprejemajo v svoje vrste tudi slovenske in hrvaške delavce in jim priznavajo pravico do lastnega narodnega obstoja vključno s pravico samoodločbe.

Tudi o tem sliši Slavko pri Klavedovih iz pogovorov med inženirjem Klavedo in profesorjem Andrejem, ki ima o dejanju slovenskih socialistov pod italijansko zasedbo marsikaj popolnoma drugačno mnenje kakor inženir.

»Kdor si prizadeva za utrditev in pospeševanje slovenske kulture v Trstu, ne more biti narodni izdajalec,« prihaja profesor Andrej vedno čez v nasprotja s prijateljem, včasih tako ostra, da so njuni pogovori marsikdaj podobni prerekanju. »Z ustanovitvijo revije »Njiva« so dali pobudo za enotno kulturno dejavnost vseh Slovencev, torej vseh nas, ki moramo bivati proti svoji volji pod italijansko zasedbo. Ne terjajo, da bi spremenil svoj svetovni nazor, marveč me vabijo, da bi sodeloval in tako deloval za občo slovensko stvar.«

»In ti boš sodeloval?«

»Sodeloval,« prihrnjuje profesor, ne meneč se za inženirjeve pomisleke in očitke.

Revija »Njiva« pozna tudi Slavko, saj je

nanjo naročen rudar Pahor, a jo sam le redkokdaj prebira.

»Ti beri,« pravi Slavku. »To je branje za izobražene ljudi.«

Zato pa rudar Pahor toliko bolj pozorno zasleduje vsakdanje dogodke doma in po svetu.

»Če bodo scheidemannovci in noskejevci pošiljali vojsko nad revolucijo, se bodo tudi sami nekega dne skotalili z oblasti,« razmišlja ob branju poročil iz Nemčije, kjer so pruske reichswehrovske čete in prostovoljski oficirski junkerski korpus pod vodstvom nekega Ritterja von Eppa zasedle München in uničile oblast delavskih, vojaških in kmečkih svetov na Bavarskem. »Sovjetske republike Bavarske ni več,« pravi nekega dne Slavku. »Bogve, na kateri strani je bil tvoj oče?«

»Moj oče? Kako naj vem? z mamo nimava še nobene novice o njem,« pravi Slavko in misel na očeta je zopet osrednja Slavkova misel. »Mama je najbrž že obupala,« si misli. »Najbrž je že nehala pisariti tja gor in spraševati za tate ali pa mi,« Slavka stisne v grlo, »ali pa mi prikriva, ker ji je težko povedati, da očeta ni več.«

Slavko še vedno ne ve, da se je mami tata odtujil že na Bavarskem in da so ga ji odtujila prav tista pisma, ki jih je našla v vdolbini za poročno sliko, ki jo je nekega dne prav on po nesreči potegnil s stene, da se je razbil okvir. Razbitega stekla in okvira se sicer še spominja, ne ve pa prav ničesar, kaj je mama v vdolbini za sliko našla, a še manj, da je bila ta najdba usodna za razničenje mamine ljubezni do očeta.

Ne, Slavko o najdenih očetovih pismih in pismih neke Anne Bauer ne ve ničesar. Pa tudi ko bi vedel, bi jih ne jemal tako tragično usodno, kakor jih je jemala in jih še jemlje mama.

»Mogoče že dolgo ve, da tate ni več.«

Da, tako bo. Noče ga streti z žalostjo. Noče mu povedati. Pretežko ji je ob misli, da bo trpel, če bi mu povedala.

»Toda enkrat bom moral zvedeti resnico!«

Tako si govori Slavko skoro sleherni dan, medtem pa se bliža šolsko leto h kraju.

»Se vedno si najboljši učenec v razredu,« mu nekega dne, dan po zaključni šolski konferenci, pove profesor Karl. »Professor Andrej te je hvalil mojemu očetu, jaz pa sem moral zaradi tebe

poslušati dolgo pridigo naukov, čeprav nisem najslabši.«

Karlove besede so kakor očitane. Slabši Karlov uspeh Slavka boli.

»Iz vsega srca bi ti privoščil svoje spričevalo,« pravi.

»Vem,« čuti Karl Slavkovo iskrenost. »Sicer pa zakaj me primerja s teboj? S svojimi gimnazijskimi uspehi naj bi me primerjal! Slabši so kakor moji; mnogo slabši, pa govori, kakor da bi bil v gimnaziji odličnjak. Veš, le s težavo je rinil naprej. Slabše je izdelal prvo gimnazijo kakor jaz. In tega se zaveda. Zato je skril svoja spričevala pred menoj,« se Karl zasmeje. »Le zakaj? Kljub temu je postal inženir!«

»Lahko si srečen.«

»Zakaj?« ga Karl ne razume.

»Očeta imaš, jaz pa o svojem še vedno ne vem, ali živi ali je mrtev.«

»Kako to? Ni tvoja mama zvedela še ničesar.«

»Dosljej še ničesar.«

»Toda Rdeči križ bi ji moral že odgovoriti!«

»Ja, odgovoriti,« se Slavko strinja. »Morda ji je že odgovoril, pa...«

»Kaj pa...«

»No,« se v Slavkovih očeh nabirajo solze, mogoče... mogoče ji je... ji je težko povedati resnico.«

»Kakšno resnico?«

»No, resnico, da ni bil samo pogrešan, marveč mrtev... No, saj veš... Tako kakor mnogi.«

»Res, to bi lahko bilo.«

»Misliš?«

Karl se prestraši Slavkovega pogleda.

»No, s tem še ni rečeno, da bi bil mrtev.«

»Toda, od konca vojne mineva že osmi mesec.«

»Se vedno se vračajo.«

»To je res,« pomisli Slavko.

»Celo taki, ki so jih med vojno proglasili za mrtve.«

»Tudi to je res. Vendar prihajajo ti večinoma iz Rusije. Moj tata pa je bil pogrešan na francoski fronti.«

»Na francoski fronti?«

»Ja, že petnajstega leta. Rdeči križ ga že takrat ni mogel najti.«

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

52

Avtorja je še zanimalo, kaj se je zgodilo z zlatom, ki so ga oficirji ameriške vojske in obveščevalne službe brez posebnih formalnosti zaplenili pri posameznih esesovskih veljaki. Ko je o tem povprašal na sedežu tripartitne komisije v Bruslju, je dobil samo oklevajoč in izmikajoč odgovor.

Katere zaplembe so to bile?

1. Oficirja CIC Charles Michaelis in Eric Timm sta zaplenila v Kaunsertalu 80 kg zlatnikov, ki so izvirali iz ponarejevalske akcije. Ista oficirja sta junija 1945 zaplenila pri Hitlerjevem razpečevalcu ponarejenega denarja Oskarju Blaschkeju nadaljnjih 3 000 francoskih zlatnikov — tako imenovanih napoleonorov — in več platinastih dragocenosti.

2. US-captain Denger je prevzel v Bad Ausseeju 76 kg zlata in 19 000 zlatnikov, ki so jih našli pri Kaltenbrunnerju in Fabiunkeju.

3. Ameriški oficirji so zaplenili 500 francoskih zlatnikov-napoleonorov, last grške državne blagajne.

4. CIC-Detachment 215 je 25. junija 1945 zaplenila pri SS-standartenführerju Kurtu Becherju med drugim tudi 357 zlatnikov.

Do danes ni nihče pojasnil, kam je šel ta del Hitlerjevega zaklada. V poročilu nekdanjega ameriškega zunanega ministrstva Georgea Marshalla o dotodanjih nemških reparacijah manjkajo te postavke, prav tako kakor kakršnikoli drugi podatki o zlatu, ki so ga zaplenili Američani.

Z naštevanjem bi lahko še nadaljevali in ga dopolnjevali. Naj omenimo samo še transport, ki ga je konec februarja 1945 spravil nacistični zakladnik Walther Funk v rov II/III rudnika »Kaiseroda« v Merkersu pod pritoki Rena. Ta del državnega zaklada, ki ga je bilo kar za 24 železniških vagonov, je vseboval zlato v palicah, zlatnike in valute. Toda ta zaklad ni ostal dolgo pod zemljo. Ko so Američani vkorakali, so dali takoj izprazniti vsa okoliška stanovanja in so na začetku aprila 1945 začeli pod strogo stražo prazniti rove. Kakšen pomen so pripisovali tej akciji, se vidi iz tega, da je vrhovni komandant general Dwight Eisenhower osebno vodil ta dela.

Nihče ne ve povedati, kam je odšla ta množina zlata. V žepe posameznih plena željnih oficirjev? V vojaško blagajno ameriške vojske? V nekontrolirane fonde ameriških obveščevalnih služb? V sklad molčeče tripartitne komisije, ali celo — ker je bila Zahodna Nemčija leta 1958 vključena v Marshallov plen — kot zlata injekcija v zahodnonemško državno banko?

Nekaj o tem vprašanju lahko razberemo iz poročila generalnega sekretarja tripartitne komisije I. A. Watsona:

»O delu komisije, ki do danes še ni zaključeno, ni bilo objavljeno nobeno poročilo, in sicer niti s strani vlad niti s strani komisije same.

V časnikih so se od časa do časa pojavila namigovanja, ki pa povečini niso točna.

V sekretariatu razpolagam samo z nekaj skromnimi podatki o pogajanjih med tremi vladami in nevtralnimi deželami o zlatu nemškega izvora in niti ne vem, v kakem obsegu so bile objavljene podrobnosti o teh pogajanjih.

Na dlani je, da služi molk tripartitne komisije predvsem zahodnonemškemu imperialistom, da lahko določene transakcije s skritim delom naropanege zaklada odtegnejo kontroli. Ni zgolj naključje, da spadajo tisti, ki so prvi položili roke na Hitlerjeve zaklade, med prve in tudi najbolj vnete zagovornike zahodnonemške remilitarizacije. Ta ugotovitev ne velja samo za generala Eisenhowerja in nekdanjega generala in bivšega ameriškega državnega sekretarja Marshalla.

Na sicer samotnem temno zelenem Topliškem jezeru se je nekega dne pojavil splav. Z njim vred se je pričelo tudi okrog jezera živahno in glasno življenje. Domneva domačinov, da gre za zahodnonemške turiste, ni bila niti mnogo zgrešena. Na splavu so se kmalu pojavili daleč vidni reklamni napisi: »Stern je pogumen!« in »Stern je na tekočem.« S tem je bila uganka rešena. 17. julija 1959 je torej nad Topliškim jezerom zasijala Zvezda (Der Stern) hamburškega ilustriranega časopisa.

Na obalnem zemljišču, kjer ni bilo doslej dovoljeno niti kampiranje, se je naselila skupina ljudi. Postavili so šotor, si uredili začasen prostor za parkiranje, na nekaterih poteh pa na svojo roko prepovedali prehod. Pri vsem svojem bučnem delu pa so člani Sternove ekspedicije našli dovolj časa, da so radovednim pa tudi neradovednim ljudem na široko razlagali, da bodo uredniki Sterna iztrgali jezeru skrivnost o potopljenem zakladu.

Stab Sternovih ljudi se je naselil v neki lovski koči neposredno ob obali. Da se mislijo resno lotiti posla in za vsako ceno vdreti v esesovski trezor, sta pričrall tudi imenitna lovska puška in stara signalna pištola, ki sta viseli na vratih; njihov vodja Wolfgang Löhde pa je nosil za pasom revolver.

Pristanek v Oceanu viharjev

Apollo 12 z vesoljci Charlesom Conradom, Richardom Gordonom in Allanom Beanom je po dramatičnem startu, ko so bile za 12 sekund prokinjene vse zvezde med saturnom 5 in kontrolnim centrom v Cape Kennedyju — nenavaden pojav še raziskujejo — nemoteno nadaljeval pot. Obe pomembni začetni operaciji, odcepitev luninega vozila interpid in njegova preklopitev z zadnjega na sprednji del kabine yankee clipper ter ponoven vžig tretje stopnje rakete, ki je trojico usmerila proti mesecu, sta potekali brezhibno. Vesoljci so minulo nedeljo, drugi dan poleta, zapustili že preizkušeno »pot proste vrnitve«, ki omogoča satelitu, da obkroži luno in se brez pomoči raketnih motorjev vrne na zemljo, ter zavili v tako imenovano »hibridno krožnico«. Hibridna krožnica nudi posadki večje možnosti manevriranja, vendar pa ob povratku morala uporabiti usmerjevalne rakete.

Včeraj ob 4,50 zjutraj je apollo 12 dosegel Mesec in ga začel obkrožati na višini 111 kilometrov. Astronavti so natanko posneli krater Fra Mauro, kjer naj bi marca prihodnje leto pristala dvojica Američanov z apolla 13, ter opravila celo vrsto meritev in preizkusov kabine.

Najpomembnejša faza zadnjega podviga, odcepitev interpida od matične ladje in spust Conrada in Beana na Mesečevo površino, se je začela danes ob eni ponoči. Vesoljski par bi moral doseči zemeljski satelit približno se-

dem ur kasneje, okrog 7,5 po jugoslovanskem času. Ko to pišemo, seveda ne vemo, ali sta kozmonavta uspela ali ne. Če je šlo vse po načrtih, njuno vozilo že čepi v Oceanu viharjev, le 300 metrov proč od surveyorja 3, ki so ga Američani izstrelili leta 1967 in do katerega se bo dvojica jutri sprehodila.

Kranjčani, ki bi radi počete Conrada in Beana videli

v barvah, naj danes med 11,55 in 13,40 ali jutri med 6,15 in 11,40 pridejo v avlo kina Center. Podjetje Iskra je namreč tamkaj postavilo barvni televizijski sprejemnik. Evrovizija bo, prav tako za lastnike barvnih televizorjev, prenašala tudi ponedeljkov spust astronautov na gladino Tihega oceana (od 21,45 do 23,30).

I. G.

ŠPECERIJA BLED

prodaja po znižanih cenah:

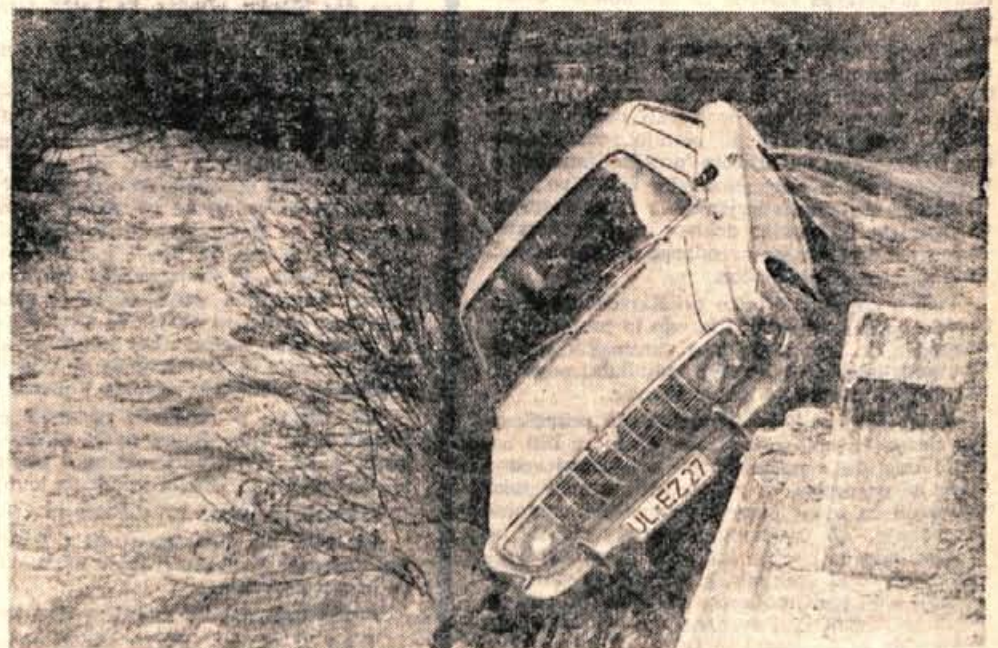
plečka »šunka«, 450 g	9,50 din
kakao I. a 1/1 (zavitek)	7,50 din
čokoladni desert praline, 500 g	5,30 din
čokolada - mlečna, lešnikova, 500 g	14,35 din
čokolada - mlečna, lešnikova, 200 g	5,75 din
čokolada - mlečna, lešnikova, 100 g	2,95 din
čokolada - mlečna, 500 g	10,15 din
čokolada - mlečna, 200 g	4,05 din
čokolada - mlečna 100 g	2,10 din
napolitanke, 200 g	1,80 din

Priznana vipavska vina:

vino rebula, 1 liter	6,00 din
vino vipavec, 1 liter	5,00 din
vino namizno črno, 1 liter	4,80 din

Reklamna prodaja bo od 20. novembra do dneva republike.

Blago vas čaka v vseh naših prodajalnah

SREČA V NESREČI — Voznik tegale avtomobila, ki je na cesti Podbrdo—Zali Log (Selška dolina) minulo soboto iz neznanih razlogov zapeljal čez desni rob in zdrknil prek skarpe, se resnično lahko proglasi za srečneža. Če bi ne bilo drevesca, katerega deblo in veje so zadržale težko vozilo, bi končal v deroči, tistokrat močno narasli Selščici. — Foto: F. Perdan

Ivanka in Martin Potočnik — Foto: F. Perdan

50 težkih, a srečnih let

Zlata poroka Martina in Ivane Potočnik s Sv. Duha pri Skofji Loki

Domače vzdušje je vladalo v poročni sobi občinske skupščine Skofja Loka, ko sta minulo soboto dopoldan zlatoporočenca Martin in Ivanka Potočnik po 50 letih skupnega življenja znova stopila pred matičarja. Govori, cvetje, čestitke in zdravica so jima na zgubana, od naporov in vsakdanjih skrbi razoran obraz spet privabili nekdanjo vedrost, ki jo je čas že zdavnaj odpihnil, ki pa se znova in znova vrača ter preplavi človeka, da mu — kljub starosti — oči razposajeno zažarijo, da utrujeno srce veselo poskoči.

»Hvala, zares hvala, vsem skupaj,« sta ponavljala Martin in Ivana. Potem so očetu pomolili spominsko knjigo, da je vanjo vpisal svoje ter ženino ime. 74-letna Ivana namreč ne zna rokovati s peresom. Ni imela možnosti

naučiti se te in podobnih veščin. Njeno otroštvo in mladost sta bili le delo, borba za vsakdanji grizljaj kruha. Komaj šest let je dopolnila, ko so pokopali očeta, in komaj devet, ko ji je umrla mati. Na bratovi kmetiji, kjer so osirotelemu dekletcu ponudili streho nad glavo, se je potem morala spoprijeti z najrazličnejšimi, tudi najtežjimi poljskimi deli.

Martinu, njenemu bodočemu soprogu, rojenemu leta 1892 v Sopotnici, življenje ni prav nič bolj prizanašalo. Pri trinajstih je postal hlapec, pri šestnajstih delavec v gozdovih veleposestnikov. Leto dni pred začetkom I. svetovne vojne so ga vtaknili v uniformo. Med štiriletnim klanjem se je kot topničar boril po poljih in gozdovih Galicije, okusil strahote ita-

lijanske fronte, odpotoval proti Palestini, a k sreči zbolel in tako ušel grozotam puščavskega bojevanja. Iz beograjske bolnišnice so Martina, potem ko je preстал operacijo slepiča, poslali v Verdun, na »morišče narodov«. Tik pred koncem je angleški armadi uspelo prebiti fronto in zajeti veliko število Avstrijcev. Potočnik tokrat ni imel sreče; namesto da bi se zdrav in cel vrnil domov, je v taboriščih blizu Liona in Marsella spoznaval bedo vojnega ujetništva. Šele septembra 1919 so njegove noge spet stopile na rodna tla, dva meseca zatem pa sta se Martin in Ivana v Poljanah poročila.

Mladji zakonski par, poln življenja in načrtov, je pri Sv. Duhu najel manjše posestvo. Pridno sta kmetovala

in z leti premagala revščino. Posestvo je postalo njuna last, otroci Lojze, France, Janko ter Rozalka so rasli in začeli pomagati. Ze se je zdelo, da bo hudih dni kmalu konec, ko je izbruhnila II. svetovna vojna. Vsi trije Martinovi sinovi so odšli v partizane, oče in mati pa sta kljub strahu, skrbem in pomanjkanju postala zaveznika ter zvesta podpornika NOB. Nemcem je Martin sčasoma postal sumljiv. Zaprli so ga v škofjeloške ječe. Toda okupatorju je medtem odbila zadnja ura in ko so se po osvoboditvi Potočnikovi spet zbrali za domačo mizo, ni manjkal nihče.

Zlatoporočencema želimo, da bi ostala čila in da bi še dolgo uživala težko zasluženi pokoj.

I. G.

Metka in Anton Eržen. — Foto: F. Perdan

Splača se živeti pravično

V soboto, 15. novembra, je bila v Kranju zlata poroka zakoncev Antona in Metke Eržen z Zlatega polja. Slovesnosti so se udeležili sinovi s svojimi družinami, predstavniki občine, društva upokojencev, krajevne skupnosti in organizacije ZB Zlato polje, občinskega sindikalnega sveta in Cestnega podjetja, ker je bil slavljenec dolga leta delavec na naših cestah. Predsednik skupščine občine Kranj Slavko Zalokar je v svojem govoru povedal, da se letno v Kranju poroči kakih 500 parov. Malo pa jih je, ki skozi življenjske težave in vihere pridejo do zlate poroke. Poudaril je njuno, zlasti Antonovo sodelovanje v NOB, saj je bila njihova hiša na robu mesta dostikrat zatočišče kurirjev in borcev, zlasti za prehode prek železniškega mosta v Struzevem. Zahvalil se je jima za vzgojo in šolanje vseh štirih sinov in poudaril, da se je tudi v njunem primeru pokazalo, da se splača živeti pravično in pošteno.

K. M.

slovenija avtoPOSLOVALNICA
KRANJ
Cesta JLA 10

Za hladilnik

vašega avta sredstvo proti
zmrzovanju:

rolin

trenutno dovolj na zalogi
Zimski avtoplašči
tudi že v prodaji

Tatjana Panjek —

NAJVEČJA ZALOGA

zidnih tapet
odlične kakovosti

TRST

Via Mazzini N. 7/5,
telefon N. 37-636

SENTA

skladišče Kranj

Tavčarjeva 31, tel. 22-053
(bivši Exoterm)

VAM NUDI:

- najkvalitetnejšo moko vseh vrst
- testenine »Bačvanka«
- vse vrste živinskih krmil po zelo ugodni ceni

OBISCITE GOSTILNO
ZG. DUPLJE

DROPULJIC LIBERAN

kjer vam bomo postregli
v postrvmi in specialitetami na žaru.Lep pozdrav in nasvidenje
v Zg. Dupljah.Gostilna pri
DROPULJIC LIBERANRazpisna komisija
pri ekonomsko administrativnem šolskem centru v Kranju

razpisuje

prosto delovno mesto
predavatelja
za nemški in angleški jezik

(za določen čas).

Prošnjo pošljite na gornji naslov, razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Obiščite v Beljaku

ESPRESSO-CAFE ROSSIELLO

Villach — Beljak, Hauptplatz 19

PRODAJA ČOKOLADE, SLAŠČIC IN ZGANIH PIJAC

III. orientacijsko tekmovanje

Letošnje orientacijsko tekmovanje za pokal kokrškega odreda, ki ga organizira planinsko društvo Kranj v povezavi z organizacijo ZB in taborniki, je bilo tretje po vrsti. Različne pomladne prireditve, ki so letos precej tesno sledile, so premaknile pohod na jesenski čas.

Letošnji oktober je bil vsem ljubiteljem narave izredno naklonjen. Taka je bila tudi tretja nedelja v tem mesecu. Megleno jutro na kranjski avtobusni postaji je oživljala mladina, ki se je živahno zbirala okoli preddvorskega avtobusa. Ko smo se peljali goram naproti, so se sive meglice razpršile. Storžičevo vzhodje nas je sprejelo v soncu in mladostni prešernosti. Na dvorišču osemletke v Preddvoru je bilo že vse pripravljeno za start. Dolgo vrsto mladih tekmovalcev so pozdravili: načelnik mladinskega odseka Franc Benedik, tehnični vodja pohoda Tončka Vodnik, član komisije Miloš Polko in zastopnik upravnega odbora PD Kranj. Skupno je prišlo 15 ekip: 12 mladinskih in 3 članske. Tri ekipe so zastopale mladinski odsek PD Kranj, druge so bile: planinska skupina gimnazije Škofja Loka, skupina iz tekstilne šole v Kranju, zastopniki mladih planincev iz osnovne šole Preddvor, Lucijan Seljak, tri planinske ekipe iz osnovne šole Stane Zagar, dve taborniški ekipi iz odreda Stražnih ognjev in dve skupini tabornikov iz tovarne Sava.

Izžrebali so vrstni red za odhode posameznih ekip. Prva naloga je bila reševanje testov iz zgodovine kokrškega odreda, iz poznavanja planinskih postojank, vrhov in dostopov v gore, industrija na Gorenjskem, prve pomoči in varstva narave. Vprašanj je bilo kar precej. Preden je zapisan ali obkrožen pravilni odgovor, je bilo treba malo temeljiteje pomisliti.

Sledil je orientacijski pohod. Komisija je pregledala opremo, dala vsaki ekipi naloge. Glave so se sklonile nad kartami, roke so uravnale kompase in začrtale pravo smer poti. Mladinci so morali najti pet kontrolnih točk, člani pa sedem. Okolje kontrolnih točk so morali tudi opisati ter dobiti podpis kontrolorja. Ni šlo vsem lahko. Pota so vodila preko polj, travnikov, čez potokčke, ob robu jesenskega gozda, ki je žarel v najlepših barvah, skozi vasice, mimo spomenikov slavne poti kokrškega odreda. Ves čas je vprašujoče gledal v dolino vrh Storžiča in vabil. Ne, letos nas ne boš sprejel med svoje skale, kompas kaže drugo smer. Neka skupina pa je bila prepričana, da mora priti tja gor in se je že skoraj približala Kališču. Se enkratni izračun je

pokazal pomoto. Treba se je bilo vrniti v nižjo lego.

Preje kot v treh urah pohoda je že prišla na cilj v Goričah prva ekipa: Miheła, Olga in Janez. To so tudi zmagovalci letošnjega pohoda. Nato so počasi prihajali še ostali. Sledila je objava rezultatov in podelitev pokalov. Ostal je v mladinskem odseku PD Kranj. Drugo mesto je dosegla ekipa iz tekstilne šole, tretje pa planinska skupina iz škofjeloške gimnazije. Članske ekipe niso dosegle obveznih pogojev, zato drugi pokal ni bil podeljen. Vse sodelujoče skupine so prejele diplome.

V pozdrav Goričam in lepim doživljanjem na današnjem pohodu smo skupaj zapeli gorenjsko pesem, ki je odmevala pod gorami.

M. B.

Znamka ob tisočletnici

Skupina za propagando in tisk pri odboru za praznovanje tisočletnice Škofje Loke bo izvedla razpis za simbol, ki se bo uporabljal ob tem jubileju. Sklenili so, naj se isti znak uporablja na lepakih, kuvertah, vstopnicah in žigih.

»Za loških tisoč let naj se izda tudi znamka, ki ne sme mimo Koširja, očeta poštne znamke,« se je glasil eden izmed sklepov skupine za propagando.

Dinar solidarnosti

V dneh od 20. do 26. novembra 1969 bodo pionirji in mladinci šol zbirali papir za tako imenovani Pionirski dinar solidarnosti za pomoč svojim tovarišem, prizadetim ob potresu v Bosanski Krajini. Tako zbrani denar bodo prispevali za gradnjo šole solidarnosti v Banjaluki. Pozivamo vse občane, da pomagajo učencem, da bo ta akcija čim bolj uspela.

Zveza društev prijateljev mladine občine Kranj

Turistična zveza Škofja Loka bo do leta 1973 izdala barvni propekt Loke in njene okolice. S pomočjo arhiva in Loških razgledov pa bodo pripravili zgodovinsko dokumentacijo o nastanku in razvoju loškega gospodarstva. Takšno delo bo zagotovilo objektivno pisanje o zgodovinskih mestih pod Lubnikom.

Za občinski praznik leta 1972 bodo razobešeni lepaki po vsej Sloveniji pa tudi ostala propaganda bo tedaj na višku. A. Iglčar

Zakaj zamuda?

Ze dolgo let sem naročena na Glas in Kmečki glas. Časopisa zelo rada berem. Glas, ker sem Škofjeločanka, a živim na Toškem čelu nad Sentvidom, pa me zanima, kaj je novega po Gorenjski, Kmečki glas pa nam daje dobre nasvete za kmetovanje.

Če pa bo šlo tako naprej, bom morala časopisa odpovedati. Razlog je povsem enostaven in razumljiv. Poštar iz Sentvida ne prinaša pošte na Toško čelo, pa čeprav do nas vodi lepa avtomobilska cesta. Poštar nezakonito pušča našo pošto po nekaterih

hišah, ki so precej oddaljene od nas. Tako se dogaja, da dobivam pošto z veliko zamudo. Da bom točna, naj povem, da sem v soboto, 8. tega meseca dobila štiri številke Glasa in dve številki Kmečkega glasa. Kdo je rad bere stare časopise, pa tudi nemogoče je toliko časopisov naenkrat prebrati.

Zanima me, če je to po zakonih o PTT zakonito, pa tudi kaj o tem meni pošta Sentvid?

A. Dobnikar,
Toško čelo 7
Sentvid

Razpisna komisija VELETRGOVINE ŽVILA KRANJ razpisuje na podlagi 116. člena statuta podjetja delovno mesto direktorja

Kandidat mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje, ki so določeni s statutom podjetja:

- visoka ali višja šolska izobrazba ekonomske, pravne, upravne ali komercialne smeri; 7-letna delovna praksa, od tega vsaj 3 leta na odgovornejših delovnih mestih v gospodarstvu,
- srednješolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri; 10-letna praksa, od tega vsaj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v gospodarstvu.

Prijave z vsemi dokazili izobrazbe in zahtevani praksi naj kandidati pošljejo razpisni komisiji veletrgovine Žvila Kranj najkasneje do vštetelega 4. 12. 1969.

Delovni kolektiv Plamena praznuje 75 - letnico

(Nadaljevanje)

Ob obupnem položaju delavcev Kropce in Kamne gorice je deželni predsednik baron Winhler marca 1880. leta poslal Trgovinski zbornici pismo, v katerem je razložil stanje ter pozval na anketo, kako rešiti vprašanje revščine v Kropi. Do ankete ni prišlo in socialno vprašanje ni bilo rešeno. Le občina je razdelila delavcem 1700 kg moke in 500 goldinarjev kot pomoč okrajnega glavarstva iz Radovljice. Ker je delavecem in družinam pretiela nasilna izselitev, so finančno pomoč porabili v glavnem za najemnine. Delavstvo se je zaradi navedenih razmer začelo zavedati svojega položaja. Stavkovni val, ki je pod vplivom delavskega izobraževalnega društva v Ljubljani zajel ljubljansko delavstvo, se je leta 1883 razširil tudi v Kropo. 4. junija so začeli stavkati žebeljarji v Kropi. V tem težkem obdobju za obstoj in napredek fužin so kroparski žebeljarji ustanovili odbor, ki so ga imenovali Zveza kovaških mojstrov. Leta je 26. julija 1883. leta poslal

Trgovinski zbornici v Ljubljano prošnjo za ustanovitev zadruga. V prošnji so prikazali, koliko dobička imajo prekupčevalci od zasluzka delavcev, s katerim bi lahko zadruga delala. Delavcem in žebeljarjem so namreč v navedenem času znižali plače od 4 na 3 goldinarje tedensko, nasprotno pa je prekupčevalcu ostalo od delavca tudi 3 goldinarje. 1. člen pravil je predvideval, da lahko postane član zadruga vsak državljan. Pa tudi ostali osnutki pravil je bil za takratne čase in zavest delavcev zelo demokratičen, kar je bilo verjetno vzrok, da Trgovinska zbornica na vlogo sploh ni odgovorila in zato zadruga ni bila ustanovljena.

Razvoj v 19. stoletju, posebno v drugi polovici, nam jasno izpričuje tudi na teritoriju kroparske občine, da je razvoj nove liberalno kapitalistične družbe šel ob zrušitvi fevdalnega sistema vedno v določeno obliko razredne družbe izkoriščevalcev na eni ter izkoriščanih na drugi strani. Vse časopisne

ugotovitve o bedi, trpljenju in umiranju delavcev, žena — mater, posebno pa mladine ter razpisi o anketah in predlogih so bile le tolažba za pomirjenje. Rešitev vprašanja zaposlenih delavcev Kropce in Kamne gorice ter obstoj samih krajev pa je obvisel na ramah delovnih ljudi.

Leta 1894 pa so se začeli resno pripravljati na ustanovitev zadruga. Glavni organizatorji so bili: takratni župnik Franc Hönigman, Karel Pibovec, Franc Solar in kroparski rojak dr. Viktor Supan, ki je izdelal pravila zadruga in so bila sprejeta na ustanovnem sestanku 16. novembra 1894. leta. Po vseh pripravah pripravljalnega odbora je bil 1. maja 1895 prvi občni zbor. 2. maja 1895 je v zadrugi začelo delati 47 kovačev-žebeljarjev. Ravnatelj zadruga je bil trgovsko izobražen Franc Solar.

Razumljivo je, da so že v samem začetku nastopile finančne težave. Kranjska industrijska družba je kreditirala zadrugi 20.000 kg železa,

do konca leta pa je dolg narasel na 100 tisoč kg. Vodstvo zadruga je zaprosilo pri deželni vladi in Trgovinski zbornici za pomoč, toda brez uspeha.

Kljub težavam pa je zadruga prvo poslovno leto zaključila z uspehom. Imela je 64.643 goldinarjev prometa in 365 goldinarjev izkazanega dobička. Ob koncu poslovnega leta je imela zadruga že 86 delavcev. Privatnih podjetnikov je bilo še šest. Med najmočnejšimi je bil Jurij Magušar s 44 delavci.

V prvih letih razvoja je privatni sektor skušal konkurirati zadrugi z namenom, da bi onemogočil nadaljnji razvoj zadruga. »Slovenski narod« je leta 1903 priobčil člaek o ponarejenem letnem računu. Revizija pa je pokazala, da je bila zadruga aktivna in da ima poleg rezervnega sklada še 7400 kron čistega dobička. Podobnih napadov je imela zadruga med razvojem še več in vse z namenom, da onemogočijo delavcem delo v zadrugi.

(Nadaljevanje) C. Rozman

Prodaj

Prodaj »dresiranega« OSLICKA. Poljsica 8, Bled 5293

Prodaj zazidljive PARCELE. Naslov v oglasnem oddelku 5376

Prodaj PEČ na olje kontakt. Krelj Franc, Kranj Stara cesta 13 5377

Prodaj starinsko SKRINJO. Naslov v oglasnem oddelku 5378

Prodaj 6 mesecev starega PSA volčjaka, primernega za dresiranje. Selca 58, Skofja Loka 5379

Prodaj 2290 kosov nove cementne strešne OPEKE. — Mošnje 27, p. Radovljica 5380

Prodaj 400 kg težko KRAVO pred tretjo telitvijo. Svetelj, Visoče 6, p. Brezje 5381

Prodaj z opeko krit SKEDENJ, 17 krat 8 m in zamenjam KRAVO za KONJA. — Naslov v ogl. oddelku 5382

Prodaj nov električni VARNILNI APARAT. Ljubno 27, Podnart 5383

Poceni prodaj »TRAME«. Kranj, Partizanska 33 5384

Prodaj KRAVO s teletom. Mlaka 21, Kranj 5385

Prodaj dobro ohranjeno SPALNICO. Zihel, Kranj — Valjavčeva 13/II 5386

Mizarsko KOMBINIRKO prodaj najboljšemu ponudniku. Bešter, Zirovnica 5387

Prodaj STEDILNIK na drva za 300 din, iste velikosti kot električni. Hrastje št. 26, Kranj 5388

Prodaj dve POSTELJI z mrežami, posteljnimi OMARICAMI ter dva stolčka z mizico. Ogleđ vsak dan po 18. uri. Rudolf, Sorlijeva 21, Kranj 5389

Prodaj 8 let starega KONJA. Lah Marija, Cesta talcev 13, Koroška Bela (pri Lučani) 5404

Stanovanja

Ugodno prodaj do strehe zgrajeno enonadstropno HIŠO na lepem turističnem kraju blizu Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 5390

KLETNO SOBO oddam dvema neporočenima moškima. Kranj, Tavčarjeva 7 5391

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma- looglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni- na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: be- seda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Zakonca brez otrok iščeta SOBO v Kranju ali okolici Kranja. Lukič, Kranj, Zlato polje 3/n 5392

Nudim opremljeno ali neopremljeno SOBO za pomoč v gospodinjstvu. Kranj, Tomazičeva 17 (Primskovo) 5393

Izgubljeno

Izgubil sem moško ročno uro od Huj do keglišča na sejmšiču. Bitenc, Huje št. 33, Kranj 5394

Zamenjano suknjo v nede- ljo, 16. 11. 69, v slašičarni Bučar vrnite prav tam ali Kranj, Gasilska 16 5395

Izgubil se je majhen pes terier, črnorjav, z belo liso pod vratom. Ima verižico z imenom Miki. Vrnite ga pro- sim proti lepi nagradi. Bje- govič, Kranj, Kidričeva 27 5396

Izgubil sem OCALA od Senčurja do Kranja. Proti nagradi vrniti. Ajdovec Franc, Senčur 140 5403

Zaposlitve

Za varstvo petletne hčerke in pomoč v gospodinjstvu iščem pošteno mlajšo UPOKOJENKO. Stanovanje in hrana zagotovljena. Naslov v oglasnem oddelku 5397

Potrebujem inštruktorja za gospodarsko računstvo za srednjo šolo. Plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku 5398

Kulturno umetniško društvo**VESELI PLANSARJI**

v novi izpopolnjeni zasedbi obvešča vse ljubitelje narodnozabavne glasbe, naj se glede glasbenega sodelovanja na raznih prireditvah, plesih itd. obračajo direktno na naslov organizacijskega vodje: Franček Povše, Ljubljana, Podlimbarskega 44, ali umetniškega vodje: Pavel Kosce, Preserje 11, p. Radomlje (tel. 72-389).

Združeno podjetje Transturist HOTELI IN ZIČNICE v Bohinju

potrebuje 1 trio ali kvartet ansambel

za dnevno izvajanje domače glasbe v SKI HOTELU NA VOGLU od 20. 12. 1969 do vštetelega 1. 5. 1970.

Ponudbe s pogoji pošljite do 30. 11. 1969 na Transturist — HOTELI IN ZIČNICE v Bohinju.

Takoj sprejmemo KROJACA za popravila nove konfekcije. Zaposlitev honorarna. Naslov v oglasnem oddelku.

Kupim

Kupim dobro ohranjen otroški KOS na kolesih. Naslov v oglasnem oddelku 5399

Ostalo

Prepovedujem vsako vožnjo čez parcelo Gabrovč. Ko-

gar bom videl, da bo peljal čez parcelo, ga bom sodnijsko preganjal. Markič Janko, Ziganja vas 10, Tržič 5400

Opozorjam Robotina Alojza iz Cirč, da prencha z grožnjami, sicer ga bom sodnijsko preganjal. Vrhek Stanko, Planina 2, Kranj 5401

TAPETE — sodobne poče polagam. Naročila na telefon 22-630, Kranj 5402

Obvestila

GAMSOV RAJ — Počitniški dom podjetja Rade Končar Bašelj pri Preddvoru, TELEFON 74-140 obvešča cenjene

goste, da je odprt vso zimo. Restavracija — prenočišča — penzioni. Prostorji ogreva- ni. Cesta plužena. Vabljeni! 5274

DRUŠTVO SOFERJEV in AVTOMEHANIČEV JESENICE organizira tečaj za pridobitev strokovne izobrazbe (kvalifikacije) voznikov motornih vozil. Kandidati morajo imeti končano osemletko ali njej ustrezno šolo ter najmanj eno leto vozniško dovoljenje kategorije »C«. Prijavite se lahko v društveni pisarni Jesenice, Rogljeva 1, vsak torek, četrtek in petek od 16. do 18. ure. Po 28. novembru tega leta prijav ne bomo več sprejemali 5370

po več kot 50 letih bo ponovno izšla

SLOVENSKA STOLETNA PRATIKA**v knjižni zbirki BABIČINA SKRINJA**

Danes lahko marsikaj, kar so stare pratike prinašale, brez škode pogrešate, še vedno pa je vrsta vprašanj, na katera boste našli odgovor v pratiki:

- o mesecih, praznikih, običajih, kmečkih opravilih in slovenski kuhinji
- stari slovenski pregovori in rekla
- večni koledar, premakljivi in nepremakljivi prazniki
- deželni in farni patroni, seznam godov
- mesečni horoskopi
- Notradamusove prerokbe itd.

Neprekljčno naročam _____ izvodov knjige

SLOVENSKA STOLETNA PRATIKA

Ceno 12.— N din bom poravnal takoj po prejemu knjige.

Ime in priimek _____

Naslov _____

Podpis _____

BABIČINA SKRINJA

Izdaja ČGP DELO NOVI TEDNIK CELJE

Najemniška pravica

Senat občinskega sodišča je pred kratkim obsodil Višak Josipa iz Radovljice na tri mesece zapora pogojno za dobo enega leta. Obsojeni je stopil pred sodišče, ker je 28. oktobra razbil okna in vrata ter napravil luknjo v zid stanovanja, v katerem stanuje Anica Dežman, lastnik pa je Višak Josip.

Sodišče je Višak Josipa spoznalo za krivega ter ga obsodilo na pogojno kazen razen tega pa bo moral v 15 dneh popraviti dvoje vrat, štiri okna, zidati luknjo v zidu ter sploh stanovanje pripraviti, da bo primerno za bivanje. Sodba še ni pravo-

močna.

S to sodbo seveda še ni rešena zadeva Dežman-Višak in za katero se mnogi naši bralci zelo zanimajo. Mnogo je namreč primerov, ko lastniki hočejo v svoja zasedena stanovanja, v katerih pa so najemniki. Po sedanjem zakonu mora lastnik stanovanja, ki se hoče vseliti v svoje stanovanje, preskrbeti najemniku primerno stanovanje in šele nato predlagati izselitev oziroma zamenjavo stanovanja.

Vsekakor je primer Višak iz Radovljice izjemen in je takih lastnikov, ki bi se spuščali tako daleč, da bi uveljavljali svoje

lastniške pravice na tako brutalen način, na srečo malo. Vendar pa marsikoga skrbi prav ob omenjenem primeru, ali je najemnik stanovanja dovolj zaščiten kljub zakonu, ki ščitijo njegovo stanovanjsko pravico. V primeru, o katerem govorimo, se je lastniku dejansko posrečilo, da je izrinil iz stanovanja najemnico s tem, da je stanovanje tako poškodoval, da ni mogče v njem bivat. Nihče ne more trditi, da nasilje v Radovljici ne bo spodbudilo morda tudi druge lastnike stanovanj, da bodo na enak način reševali svoje probleme.

L. M.

Izlet z ukradenim avtomobilom je bil kratek

V soboto, 15. novembra, ob drugi uri zjutraj je miličniška patrolja na Jeprci ustavila osebni avtomobil, v katerem sta bila Tomaž Kne in mladoletnik Avgustin Z. oba iz Kranja. Miličniki so ugotovili, da sta vozila ukraden avtomobil, last Lojzeta Pogačarja iz Ljubljane. Avtomobil so vrnili lastniku.

Voznik ni ustavil

V soboto, 15. novembra, ob deseti uri zvečer sta se na bežinskem klancu pri Bledu opazila osebni avtomobil, voznik Urbančič Feliks z Jesenic, ter osebni avtomobil neznanе registracije. Avtomobil je svetle barve in ima razbit levi smerni kazalec ter po vsej verjetnosti poškodovano prednjo levo stran vozila. Za voznikom poizvedujejo.

Vlom v mesnico v Škofji Loki

V noči od 14. na 15. november je neznanec vlomil v mesnico na Cankarjevem trgu v Škofji Loki. V notranjost je prišel skozi okno, s katerega je odtrgal tanko zaščitno mrežo ter nato s silo odprl okno. Posrečilo se mu je odpreti zidno blagajno, iz katere je odnesel 14.400 din. Vzel je tudi dve salami, ribje konzerve in ženski dežnik. Vlom raziskujejo.

Vlom na Deteljici

V noči od 14. na 15. november je neznanec vlomil v restavracijo podjetja Kompas v Bistrici pri Trzinu. Vlomilec je odnesel 33 škatlic različnih cigaret in steklenico šampanjca.

Utonil v Savi

V soboto, 15. novembra, popoldne so v Savi Bohinjki našli utopljenega 61-letnega Jožeta Mencingerja iz Bohinjske Bistrice. Prejšnji dan je bil pokojni pomagal z drugimi občani in gasilci graditi obrambni nasip pred naraslo reko. Po končanem delu so vsi nekaj popili. Zvečer, ko se je pokojni vračal proti domu, je verjetno padel v naraslo reko in utonil.

Zahvala

Ob bridki izgubi naše dobre zlate mame, stare mame, sestre in tete

Frančiške Ovsenik

iz Zgoše

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Zahvaljujemo se dobrim sosedom iz Radovljice in Zgoše za vestransko pomoč in tolažbo in tolikšnje poslednje slovo. Najlepša hvala dr. Černetu za lajšanje bolečin med njeno boleznijo, častiti duhovščini za spremstvo, radovljiškim pevcem za žalostinke. Posebna hvala za pozornost ZB Begunje za poklonjeno cvetje ter tov. Mikiču za ganljive besede ob odprtem grobu. Še enkrat vsem najlepša hvala.

Zalujoča družina Golmajer — Rjavčeva

Medved ali divji psi?

Pred kratkim so kmetje iz Doslovič in Smokuča našli na Poljski planini nad sv. Petrom nad Begunjami šest raztrganih ovc. Zanimivo je, da so bile ovce raztrgane in ranjene samo v glavo, posebno v smrček in tilnik, sicer pa so bile cele. Domačini menijo, da so ovce postale plen divjih psov, ki se klatijo po gozdu. V zadnjih dneh pa se širijo glasovi, da so bile ovce plen medveda. Znano je, da se v Zelenici na Koroški strani Ljubelja zadržuje medved. Sicer ne vem, če so ga opazili tudi letos, vem pa, da so ga lani večkrat videli. Menda so v bližini raztrganih ovc opazili sledove medvedjih tac.

O slednjem sem povprašal Gorjaka, ki stanuje pri sv. Petru nad Begunjami in je lovski čuvaj lovske družine »Stol«.

»Ceprav sem vsak dan v gozdu,« je odvrnil Gorjak, »nisem nikjer opazil sledove medveda. Menim, da so ovce žrtev divjih psov.«

J. Vidle

Na cesti med Dražgošami in Češnjico se je v četrtek, 13. novembra, popoldne vdrla cesta pod tovornim avtomobilom, ki ga je vozil Filip Kavčič iz Dražgoš. Cesta je popustila pod zadnjim kolesom tovornjaka, tako da je vozilo zdrselo kakih 12 metrov pod cesto. Voznik je bil v nesreči ranjen, na tovornjaku pa je za 5000 din škode.

V petek, 14. novembra, okoli dvanaajste ure se je na cesti drugega reda na Spodnjem Jezerskem pripetila huda prometna nesreča. Voznik avtobusa Feliks Murn je pri vožnji od Kranja proti Zg. Jezerskem na mostu čez Kokro zapeljal najprej v desno, nato v levo stran mostu. Pri tem je avtobus podrl ograjo ter se prevrnil 3 metre globoko v strugo Kokre. V nesreči so bili huje ranjeni: voznik avtobusa Feliks Murn, sprevodnik Ciril Savs ter potniki Jožefa Skuber in Ivan Stojčević. Odpeljali so jih v bolnišnico Petra Deržaja. Lažje ranjeni pa so bili: Ljudmila Sušnik, Romana Kaštrun, Klara Truden in Julijana Vreš. Škode na vozilu je za 40.000 din.

Na Cesti Maršala Tita na Jesenicah je v petek, 14. novembra, okoli dvajsete ure voznik osebnega avtomobila Silvo Gašperšič z Jesenic v bližini prehoda za pešce zadel 72-letno Marijo Markizeti z Jesenic. Zaradi hudih poškodb je Markizetijeva na kraju nesreče umrla.

Zaradi neprimerne hitrosti je v soboto, 15. novembra, popoldne zapeljal s ceste Nova vas—Zapuže voznik osebnega avtomobila Vinko Polončič iz Dobrega polja pri Radovljici. Avtomobil je zapeljal s ceste v sadovnjak in se ustavil ob drevesu. Voznik je bil v nesreči huje ranjen, na avtomobilu pa je za 5000 din škode.

V soboto popoldne je na Visokem voznik mopeda Jože Pagon iz Hoternaž prehitel osebni avtomobil, ki ga je vozila Olga Sintič iz Kranja. Mopedist je pri prehitevanju s komolcem zadel v avtomobil in padel. Huje ranjenega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Na cesti med Golnikom in Goričami sta v nedeljo, 16. novembra, dopoldne trčila avtomobila. Voznik osebnega avtomobila Karel Hadoš z Raven pri Trzinu je zavil na levo stran ceste in s tem zaprl pot nasproti vozečemu avtomobilu, voznik Simon Car iz Medvod. Pri trčenju je nastalo na vozilih za 20.000 din škode.

V nedeljo dopoldne se je na cesti prvega reda pri viaduktu Lešnica nenadoma ustavil voznik osebnega avtomobila italijanske registracije Roberto Serdo. Zaradi tega je trčilo drug v drugega šest avtomobilov. Ranjen ni bil nihče, škode pa je za 8200 din.

Na cesti med Kranjem in Brnikom se je v ponedeljek popoldne pripetila huda prometna nesreča, ki je terjala dve človeški življenji. Voznik osebnega avtomobila Anton Pavlič iz Domžal je iz neznanega vzroka peljal po levi strani ceste in pri tem trčil v osebni avtomobil, vozil ga je Jože Bitenc iz Ljubljane, ki je pripeljal iz nasprotne smeri. Trčenje obeh »princev« je bilo tako hudo, da je Anton Pavlič umrl takoj, voznik Bitenc pa je umrl takoj zatem, ko je bil prepeljan v bolnišnico Petra Deržaja v Ljubljani. Sopotnik v Bitencem avtomobilu Marjan Mohorič iz Grada pri Cerkljah pa je bil huje ranjen. Škode na avtomobilih je za 30.000 din.

Na Skofjeloški cesti v Kranju se je istega dne zvečer pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Francu Vilfanu iz Dorfarjev pri Zábniči. Voznik je vozil proti Kranju in je z avtomobilom zadel Draga Orjača, ki se je s kolesom nenadoma zapeljal čez cesto. Kolesar je bil pri tem huje ranjen in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. L. M.

Zahvala

Ob boleči izgubi našega nepozabnega sina, brata, očka in strica

Franca Oselja

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih dneh pomagali, z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni izreči podjetju Creina Kranj, predvsem tovarišem Renku, Grudnu in Šebirju s sodelavci, za organiziranje pogreba, vsem gasilcem, posebno še članom domačega društva, častiti duhovščini za zadnje spremstvo, govornikom za izrečene ganljive besede ob njegovem odprtem grobu. Nadalje pevcem s Primskovega in godbi iz Kranja, vsem številnim darovalcem vencev in cvetja, posebno ustanovam in organizacijam ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na poti v njegov prerani grob.

Zalujoči: mama, brat Jernej in sestra Julka z družinami ter Stefka s sinčkom Francijem

Vogljje, Voklo, Pštata, dne 2. novembra 1969

Z rednega letnega občnega zbora SK Triglav

Vsem v Kranju enake možnosti

Udeleženci letošnjega občnega zbora kranjskih smučarjev so podobno kot v prejšnjih letih razpravljali predvsem o dveh najbolj bolečih vprašanjih: o pomanjkanju ustreznih objektov za vadbo in o še vedno nerešenem finančnem vprašanju. Smučarski klub Triglav z dotacijo praktično komaj pokriva stroške za treninge. Le z veliko prizadevnostjo posameznih funkcionarjev, ki so zbrali nekaj dodatnih sredstev, je uspelo upravnemu odboru kluba, da je minulo sezono z največjo težavo in ob varčevanju pripeljal do konca.

Zdaj je pred vrati nova sezona, klubska blagajna pa je prazna oziroma bo letna bilanca izkazovala ob novem letu najmanj 3 milijone S dinarjev primanjkljaja, ne da bi pri tem nabavili kakšno novo opremo. Ob upoštevanju izdatkov za nabavo novih smuč, katere morajo dobiti posamezniki tekmovalci pred vadbo na snegu, pa bo ta primanjkljaj še občutno večji. Kljub racionalni potrošnji je primanjkljaj v klubu iz leta v leto večji. Vzrok je treba iskati tudi v povečanju cen raznih storitev ob enaki dotaciji vsako leto. Kranjski smučarski kolektiv deluje nedvomno od vseh klubov v največjih razmerah, vsi drugi imajo namreč plačano uporabo različnih objektov za vadbo in tekmovanje, smučarski klub pa mora iz sredstev za osnovno dejavnost kriti stroške za žičnice in ker je Kranj še

vedno brez skakalnice, morajo skakalci vaditi zunaj Kranja, kar je povezano z velikimi dodatnimi stroški, ki jih drugi nimajo. Iz blagajniškega poročila je bilo razvidno, da je klub potrošil letno društveno dotacijo samo za vadbo ob žičnicah in za treninge zunaj Kranja. Zatorej ni čudno, da kranjski smučarski kolektiv kljub prizadevnosti posameznih odbornikov zahaja iz leta v leto v vedno hujše finančne težave. Smučarji kranjskega Triglava so torej še vedno v neenakopravnem položaju v primerjavi z ostalimi športi v Kranju. Če bi nekdo kril stroške za žičnice in za treninge na skakalnicah zunaj Kranja, potem bi klub vsekakor veliko lažje »dihala«. Vseh teh težav nimajo ostali športi v Kranju. To je nedvomno največja težava, ki tare SK Triglav že vrsto let in kot kaže pristojni občinski športni forumi ne razumejo ali pa nočejo razumeti, da so kranjski smučarji v neenakopravnem položaju z drugimi klubi. V smučarskem klubu Triglav vidijo rešitev predvsem v tem, da bi klub prejel dodatno namensko sredstva za kritje stroškov vadbe ob žičnicah in za treninge skakalcev zunaj Kranja, dokler ne bo v Kranju zgrajena 75-metrski skakalnica. Ta sredstva bi morali sestavljavci letnih proračunov vsekakor upoštevati in zagotoviti primerna sredstva iz občinskega proračuna tako, kot za ostale športe v Kranju.

Remi v Kranju

V šestem kolu so šahisti kranjskega Borca igrali neodločeno (4:4) z močno ekipo Domžal. Posamezni rezultati: Mali : Ivačić remi, Murovec : Vavpotič remi, Zbil : Cizelj remi, Matjašič : Lorbek 0:1, Ivanovič : Trebušak 0:1, Krek : Laznik remi, Naglič : Križelj 1:0, Pirc : Osolnik 1:0. F. Stagar

KK Triglav republiški prvak

K številnim uspehom v letošnjem letu so kegljači kranjskega Triglava minulo nedeljo dodali še enega. Na prvenstvu SRS, ki je bilo v Kranju, so osvojili v borbenih igrah prvo mesto in dosegli odlični rezultat 1863 podrtih kegljev. Deseterica kranjskega Triglava pa je bila hkrati edina ekipa na letošnjem prvenstvu, ki je podrla več kot 1800 kegljev. Na državno prvenstvo se je uvrstilo pet najboljših ekip. Z Gorenjske bo poleg Triglava nastopila še ekipa Jesenic, ki je osvojila na republiškem prvenstvu peto mesto z rezultatom 1719 podrtih kegljev.

Na letošnjem prvenstvu SRS v borbenih igrah je nastopilo 27 ekip, z Gorenjske je nastopilo pet ekip. Kranjska gora je zasedla 12. mesto, Elektro — Kranj 14. in Ljubelj 20. mesto.

J. J.

Gladek poraz Dupelj

Pred dnevi se je pričelo tekmovanje v občinski namiznoteniški ligi Kranj. Prijavilo se je 25 ekip, ki so razdeljene v tri jakostne skupine.

Rezultati 1. kola — 1. skupina: Golnik : Naklo 2:5, Triglav I : Voklo I 5:2, Sava : Zabnica I 0:5, Dijaški dom : Duplje 5:0, 2. skupina — Kranj I : Visoko I 3:5, Duplje II : Proleter 5:0, Zabnica II : Triglav II 4:5, Naklo II : Voklo II 2:5, 3. skupina — Visoko II : Dijaški dom II 2:5, Triglav III : Naklo III 5:0, Olševok : Zabnica III 2:5, Senčur : Cerklje preloženo.

V 1. razredu je favorit Zabnica, v 2. Voklo in v 3. Triglav III. A. Novak

slovenija avto

POSLOVALNICA
KRANJ
Cesta JLA 10

Na zalogi

vsa zimska oprema
tudi vse vrste snežne
verige

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Pionirji vračajo ugled nogometu

Rezultati nogometašev kranjskega Triglava so v zadnjih letih sila skromni. Od nekdanje enajsterice v Sloveniji je Triglav letos po 25 letih nastopanja v prvi republiški ligi zdrknil za stopnico nižje — v consko ligo. Njihova velika želja, da bi se ponovno vrnili med prvotigaše, se jim bo morda spomladi uresničila. Pomembnejše od povratka v republiško ligo pa je nedvomno prizadevno delo pri vzgoji mladih nogometašev. Znani nogometni strokovnjak Rudi Gros je letos prevzel vadbo pionirjev in rezultati njegovega dela so se že pokazali v jesenskem delu prvenstva, ko je pionirska ekipa Triglava osvojila naslov jesenskega prvaka Gorenjske. Odigrali so devet tekem in vedno zmagali z odlično razliko v golih 60:3. Barve Triglava so branili naslednji igralci: Melink, Bekhek, Blažek, Klajič I in II, Zagar, Kordež, Pompe, Jesenovec, Tivold, Mrak, Marčun, Stagar, Valant, Čalič in Flander. Kapetan ekipe je bil Boris Mrak, najboljši strelec pa Pavle Marčun. Za uspeh ekipe pa so nedvomno še zaslužni predvsem Vlado Pompe, Dušan Stagar in Neško Kordež. Ekipa je izredno disciplinirana tako na treningih kakor tudi na tekmovanjih. V letošnjem jesenskem delu prvenstva ni bil niti en igralec kaznovan. Disciplina, marljivost in dober uspeh mladih nogometašev v šoli so nedvomno kvalitete ekipe, ki je že pokazala zavidljive rezultate in, ki bi morala v bližnji prihodnosti vrniti ugled kranjskemu nogometu. P. Didic

Izbiramo najboljšega gorenjskega športnika in ekipo

V soboto bomo objavili zadnjič glasovalni listek za izbor najboljšega gorenjskega športnika oziroma najboljšo gorenjsko ekipo. Športnik, ki bo prejel na osnovi glasovalnih listkov največ točk, bo osvojil naslov najboljšega gorenjskega športnika za leto 1969. Enako velja seveda tudi za ekipe. Rezultate naše ankete pa bomo objavili v slavnostni številki ob dnevu republike.

GLASOVALNI LISTEK

NAJBOLJSI GORENJSKI ŠPORTNIK

Priimek in ime panoga

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

NAJBOLJŠA GORENJSKA EKIPA

Klub panoga

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Listek izpolnil _____

Od nedelje do nedelje

NOGOMET — Z nedeljskim kolom v conski nogometni ligi se je končal jesenski del prvenstva. V zadnjem kolu so gorenjski predstavniki dosegli naslednje rezultate: LTH : Triglav 0:0, Lesce : Sava 3:3 (1:3). Kranjski Triglav je zasedel tretje, LTH peto in Lesce enajsto mesto.

NAMIZNI TENIS — Na zveznem pozivnem turnirju za mladince in mladinke v Ljubljani je pri mladinkah presenetila Kranjčanka Jakopinova, ki se je uvrstila na peto mesto. Med mladinci pa se je Kranjčan Stare uvrstil na sedmo mesto.

HOKEJ NA LEDU — V 6. kolu so Jesenice v Ljubljani premagale Slavijo z 10:4, Kranjska gora pa je na Jesenicah izgubila z Medveščakom s 4:8. V vodstvu so Jesenice s 3 točkami prednosti pred Olimpijo, Kranjska gora pa je s 4 točkami na četrtem mestu. Prihodnjo soboto je na sporedu sedmo kolo. Pari so naslednji: Olimpija : Kranjska gora, Partizan : Jesenice in Medveščak : Slavija. Gorenjski ekipi torej gostujeta. Jesenice so velik favorit, čeprav bodo nastopile v Beogradu. Kranjska gora pa bo verjetno klonila v hall Tivoll.

Zbirno mesto je bilo ob sedmih zjutraj na ploščadi pred občinsko skupščino v Kranju. Izžrebanci so bili zelo točni.

Ze zjutraj smo pričakovali, da nas čaka izredno lep in sonca poln dan, Oblaki na jutranjem nebu so bili redki, redki po tako slabem in deževnem vremenu. Organizatorji izleta za naše izžrebance Glas in Creina so gotovo malo slabše spali, saj so bila petkova vremenska poročila vznemirljiva. Povsod, kjer naj bi se peljali mi, so bile poplave. V Poljanski dolini, na Primorskem. Vendar se nas je vreme usmiliilo. Nekateri smo začeli resno razmišljati, da imajo organizatorji zveze s tistimi, ki komandirajo vrenu!

Nekaj minut po 7. uri smo krenili. Se prej nas je naš fotograf pred odhodom parkrat pritisnil.

Sveda sem mu prikimal. Svoje so opravili še predstavniki trgovskega podjetja Zivila iz Kranja. Natovorili so nas z vrečkami, polnimi dobrot. »Da ne boste lačni,« so dejali. »Žejni pa tako in tako ne boste, saj na Primorskem ne manjka vina.

Na pot smo odšli zares dobro oboroženi. Zivila so vsakemu izletniku za primer slabosti podarile tudi mini stekleničko konjaka. Podobno je storila še Specerija z

Bleda. Zdravil je bilo torej dovolj...

Dva mercedesa Creine sta potegnila. Zanimivo potovanje se je pričelo.

Predstavim naj vam še »junake«, ki so vso pot tako vestno skrbeli za nas. Šoferja sta bila MIRO KANALEC in FRANCI GORICAN, vodnika pa IVICA MOHORKO ter VIKTOR PERNE.

KMALU SMO POSTALI PRIJATELJI

Zdnilo se je. Dan je bil prekrasen, zato je bilo tudi razpoloženje izredno. Komaj smo se zavedli, je bila za nami Skofja Loka, Poljane, Kladje itd. V Kladju so hiše v takem bregu, pravijo, da so gospodinje pri štedilniku privezane, da sadijo fižol z bizostrelko in da slišijo četrkov večer šele v soboto! No, lepa prisproda in šala obenem. Takšnih in podobnih domislic ni zmanjkalo. Ivica in Jože (sedel je čisto spredej) sta se kar kosala, kdo bo izdrl boljši »vic« ali zastavil uganko. Dobro sta se ujemala. Tudi pri petju. Kmalu je z njima zapel ves avtobus.

Vožnja je bila zanimiva. Opazovali smo naraslo in umazano Soro, namočene travnike in njive. Od Tribuše dalje nas je spremljala Idrija. Nič lepša ni bila. Na strmo in na nekaterih mestih slabo cesto smo pozabili. Le

Jurja in Cirila je malo »prijelo«, tako da sta se založila z nepremočljivimi vrečkami. Uporabiti jih jima ni bilo treba. Jure se je sicer pošteno spotil, v Cerknem pa je bil že toliko zdrav, da si je privoščil dva deci rebule. Ni bil edini...

»BOLNISNICA FRANJA«

Po blatni in od dežja razmočeni stezi smo se povzpeli do edinstvenega partizanskega spomenika pri nas — bolnišnice Franja. Mnogi so jo prvič videli in se niso mogli načuditi, kako je mogel ta, za tiste čase naravnost čudovit objekt ostati prikrit. V njej se je zdravilo prek 500 ranjencev, borcev in aktivstov IX. korpusa in drugih slovenskih partizanskih enot.

**Sonca,
veselja
in
rujnega
vinca na
pretek**

Po zares izdatnem kosilu v hotelu Neptun v Kanalu smo se odpravili proti naslednji postaji, vinski kleti Dobrovo v Brdih. Sprejel nas je prijazni upravnik inž. Sirk Tomo. Razkazal nam je trinadstropno orjaško vinsko klet, največjo na Primorskem in eno največjih v republiki. Sprehajali smo se med ogromnimi 6500-litrskimi sodi, jeklenimi cisternami, skladišči. Leto za letom dozori v teh sodovih na hektolitre svetovno znane briške rebule, tokajca in meriota. Klet sprejme 660 vagonov grozdja. Iz njega pridelajo 5 milijonov 800 tisoč litrov vina, od tega 60 odstotkov rebule. Klet v Dobrovi je last kmetijske zadruge Brda. Na njenem območju je 800 hektarjev vinogradov, 110 hektarjev je družbenih, drugi so zasebni. V kleti je zaposlenih 37 ljudi, večina moških in so vsi poklicni kletarji. Inž. Sirk nas je poučil, da se poprečna družina lahko preživi z 2 hektarjema vinograda, največ pa je takih, ki imajo 6 do 7 hektarjev goric. 70 odstotkov trte na Goriskom je dobre, ostala je manj kvalitetna.

Po uradnem delu nas je čakal neuradni. V posebnem prostoru kleti so bile za nas pripravljene dobrote, kakršne pridelujejo samo v Dobrovi. Pristna domača vina. Večina je segala po rebuli.

NA SVIDENJE PRIHODNJE LETO

Dan se je začel umikati večeru, ko smo se poslovili od Dobrove in naših prijaznih gostiteljev. Presenečeni smo bili nad sprejemom. Žal nam je bilo, da se bo na izletu ustvarjena družba kmalu razbila in odšla na različne kraje, na vse konce Gorenjske in še dlje. Srečanja na izletu ne bomo kmalu pozabili. Tistim izžrebancem, ki niso mogli na pot, je bilo gotovo žal.

V roke mi je prišlo pismo, ki ga je napisala Kokalj Anica iz Preserj. Izžrebana je bila, a ni mogla na pot. Tako kole piše: »Zelo sem bila vesela novice, da sem izžrebana. Toda izleta se ne bom mogla udeležiti, ker že vožnjo na krajših progah težko prenesem... Mnogo sreče pri vašem nadaljnjem delu in pa seveda na izletu vam želi vaša zvesta bralka Kokalj Anica.« To pismo mi je pokazala njena nečakinja Kokalj Lojzka, ki se je namesto tete Anice udeležila izleta.

V imenu bralcev, udeležencev izleta, najlepša hvala vsem, ki so nam ga omogočili in bili z nami. V imenu teh pa hvala izžrebancem, ker so poskrbeli za takšno razpoloženje in veselje, da nam je bilo vsem skupaj lepo.

J. Košnjek

Obdarili sta nas trgovski podjetji Zivila iz Kranja...

Marsikateremu partizanu je prav ta, v grapi stisnjena bolnišnica, rešila življenje. Resnično, srečanje z njo je pravo doživetje, četudi si jo kdaj prej že videl. Vse do potankosti smo si ogledali. Pri tem sta nam s svojim znanjem pomagala vodnika Ivica in Viktor ter Franc Konobelj, ki je bil med NOB na tem področju.

PO IZDATNEM KOSILU DOBRA KAPLJICA

Zgodaj popoldne smo priromali v Kanal. Spremljala nas je toliko opevana in v zgodovini nešteto krat krvava Soča. V soboto je bila kalna, deroča, naravnost strašna. Bruhala je prek zapornic Dobljarja in Plav. Hropečče se je zvijala v vrtincih.

In Specerija z Bleda — Foto: F. Perdan